ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 22ον | ΑΘΗΝΑΙ 15—31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1908 | ΑΡΙΘΜΟΣ 958

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΣΟΥΦΡΑΖΕΣΤ

Β'.

Εἰς τὴν Βουλήν! Κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Βουλήν! Ἰδοὺ τὸ σύνθημά μας! Αἱ ἡμέραι καὶ οἱ μῆνες περνοῦν, πετοῦν, οἱ πατέρες τοῦ ἔθνους ἔφυγαν καὶ περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν νομοσχεδίων ἀκόμη τίποτε.

Θὰ μείνουν μήπως καὶ αὐτὰ τυπωμένα εἰς τὸ χαρτὶ μόνον; Ἢ εἰσήχθησαν διὰ νὰ παρεπεμφθοῦν εἰς νὸ χρονοντούλαπον, χωρὶς ἡ ψήφισίς των νὰ ἐπιδιωχθῇ νὰ ἐπιτευχθῇ, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην καὶ εἰς τὴν πρώτην γραμμήν.

Διότι εἶναι ὁ ἐπιούσιος ἄρτος τῶν παιδιῶν μας τὰ νομοσχέδια αὐτά. Διότι εἶναι ἡ ἔμμεσος ἀνόρθωσις τῶν οἰκονομικῶν μας, διότι εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν κοριτσιῶν μας διότι εἶναι ἡ ἠθικὴ καὶ ἐθνική μας ἀναγέννησις.

Σχολεῖα, ποῦ θὰ δημιουργήσουν ἐργατικὰ χέρια, σχολεῖα ποῦ θὰ μοοφώσουν παραγωγικὰ μυαλά, σχολεῖα ποῦ θὰ ξετινάξουν ἀπὸ τὸν ὕπνον καὶ τὴν ἀδράνειαν καὶ τὴν ὀκνηρίαν τὰ Ἑλληνικὰ πνεύματα, εἶναι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὠμέγα τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως.

Μιὰ καὶ ἔγεινεν ἡ σωτήριος αὐτὴ ἐργασία, ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια ποῦ τὰ ὑπουργεῖα τῆς Παιδείας μας ἐκοιμήθησαν ὕπνον ρουτίνας καὶ σχολαστικότητος καὶ ἐθνικοῦ μαρασμοῦ, μιὰ καὶ εὑρέθη ὁ ἄνθρωπος ποῦ ἀπεφάσισε νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ δράσῃ καὶ νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ ἀρχίζει ἡ ζωὴ ἑνὸς ἔθνους, ἂς μὴ μείνῃ χαμένη διὰ τὸν τόπον ἡ ἐργασία αὐτή.

Ἂς ἐπέμβωμεν εἰς τὴν ἔκτακτον αὐτὴν περίστασιν αἱ γυναῖκες! Ἂς σηκωθῶμεν, ἂς ἐνεργήσωμεν, ἂς δράσωμεν ἀποτελεσματικῶς μὲ τὸν ἐνθουσιώδη φανατισμόν, τὸν ὁποῖον μᾶς ἐπιβάλλει ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ παιδιά μας, πρὸς τὰ σπίτια μας, πρὸς τὸ μέλλου τῆς φυλῆς.

Πρὸς τὸ μέλλον τῆς φυλῆς, ἡ ὁποία μαραίνεται καὶ μειόνεται καὶ γηράσκει πρὶν νὰ ὑπάρξῃ νέα καὶ ἀνθηρὰ καὶ ἀκμαία. Πρὸς τὸ μέλλον τῆς φυλῆς, ἡ ὁποία κατρακυλᾶ εἰς ἕνα κατήφορον ποῦ τὴν περιμένει ἡ ἐξάντλησις, καὶ ὁ θάνατος, ἕνας θάνατος φοβερὸς καὶ ἐπαίσχυντος.

Εἰξεύρω ὅτι οἱ κλασικισταὶ θὰ σηκωθοῦν πάλιν καὶ θὰ εὕρουν ὅτι καλὰ εἴμεθα ὅπως εἴμεθα. Καὶ οἱ πρόγονοι τῆς κλασικῆς ἐποχῆς θὰ παρουσιασθοῦν πάλιν σκέλεθρα, τρομακτικά, ὅπως τοὺς κατήντησαν τὰ σχολεῖα μας καὶ οἱ δασκάλοι μας, διὰ νὰ διεκδικήσουν τὴν ἐπικράτησιν τοῦ *Statu Quo*.

Ἀλλ' εἰς αὐτοὺς ὅλους θὰ ἀπαντήσωμεν. Οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἦσαν σχολαστικοὶ καὶ δασκάλοι. Οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν ἀκμαιοτάτας τέχνας καὶ βιομηχανίας καὶ ἐμπόρια. Καὶ ὁ ὑλικὸς πλοῦτος των μὲ τὴν καλλιέργειαν καὶ τελειοποίησιν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, τοὺς ἐξησφάλισεν ἔπειτα τὴν ὑπεροχὴν τοῦ πνεύματος.

Εἰδέτε τὰ σκεύη των, τὰ δοχεῖα καὶ τὰ ἐπι-

πλα τῆς καθημερινῆς των χρήσεως, τὴν ζωήν των τοῦ σπιτιοῦ, τὴν ποικιλίαν τῶν τροφῶν των, τὴν κουζίναν τὴν ἰδανικῶς τελείαν, ἀνωτέραν καὶ τῆς γαλλικῆς τῶν ἡμερῶν μας, τὰ θαυμάσια ἐνδύματα καὶ κοσμήματά των Ὅλα αὐτὰ ἄνοιξαν τὸν δρόμον εἰς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐπιστημῶν, τῆς τέχνης καὶ τῆς γενικῆς προόδου.

Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ ἔμαθαν καὶ δὲν τὰ προήγαγαν καὶ τὰ ἐτελειοποίησαν τυχαίως, ἀσκόπως, κομπογιαννικῶς, ὅπως πιστεύωμεν καὶ φανταζώμεθα.

Οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ βόρειοι Εὐρωπαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐκείνους ἀντιγράφουν εἰς ὅλα, ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά των. Καὶ δι' αὐτὸ μικροὶ ἢ μεγάλοι εἰς πληθυσμὸν ἢ εἰς πλοῦτον εὑρίσκονται σήμερον εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς κοινωνικῆς προόδου.

Δὲν κατήργησαν βέβαια τὸν κλασικισμόν, ἀλλὰ τὸν ἀφῆκαν διὰ τοὺς ὀλίγους, διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς προνομιούχους. Καὶ ἐθεμελίωσαν τὸ σχολεῖον των, τὸ πρῶτον καὶ κατώτατον σχολεῖον των ἐπάνω εἰς θεμέλια πρακτικά. Πρῶτα ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ γύμνασις τοῦ χεριοῦ καὶ τοῦ ματιοῦ εἰς τὸ ὡραῖον καὶ τὸ ἁρμονικὸν καὶ τὸ σκόπιμον καὶ τὸ ἀναγκαῖον τῆς πρώτης καὶ ἁπτῆς ἀνάγκης καὶ ἔπειτα ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος καὶ ἡ θεωρητικὴ διδασκαλία.

Ἡμεῖς ὡς τώρα μὲ τὸ ποιέω ποιῶ καὶ ὁράω ὁρῶ τῶν πεθαμένων μας καταντήσαμεν τυφλοὶ διὰ τοὺς ζωντανούς, διὰ τὸν ἑαυτόν μας, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν μας. Κατηντήσαμεν ἀποίητοι καὶ ἀνίκανοι νὰ ποιήσωμεν τίποτε ἄλλο παρὰ κουταμάρες καὶ ἀερολογήματα καὶ ἐξάντλησιν μυαλῶν καὶ παραλυσίας χεριῶν καὶ ποδιῶν καὶ ὑστερικὰ ἐξαμβλώματα.

Ἐὰν δὲν τὸ πιστεύετε, ρίψετε μιὰ ματιὰ μὲ εἰλικρίνειαν καὶ θάρρος εἰς τὴν ζωήν μας τὴν οἰκογενειακήν, τὴν κοινωνικήν, τὴν πολιτικήν. Παντοῦ ἀδυναμία, παντοῦ γρύνια, παντοῦ ἀκαταστασία, παντοῦ κατήφορος. Ἄνδρες βαρυεστισμένοι, ἂν εἶναι σοβαροί, συνηθέστερον μικροὶ καὶ ταπεινοὶ καὶ γελοῖοι, γυναῖκες ἀδικημένες ἢ τυραννικὲς καὶ κοκορόμυαλες, παιδιὰ μικρὰ καὶ μεγάλα βασανισμένα καὶ μαραμμένα, κορίτσια μὲ τὸ μυαλὸ καὶ τὴν ψυχὴ παγωμένη, σαλόνια καὶ σάλες καὶ σαλίτσες χαρτοπαικτικαί, πολιτεία ξεχαρβαλωμένη, στρατὸς καὶ ναυτικὸν ἐν ἀνυπαρξίᾳ.

Καὶ ὅλα αὐτὰ διότι τὰ θεμέλια, ἡ βάσις, τὸ πρῶτο γάλα τῆς ζωῆς, ἡ ἐκπαίδευσις ἦτον ὅ,τι δὲν ἔπρεπε. Τώρα τέλος πάντων, ἂν καὶ ἀργά, πολὺ ἀργά, ἀπεφασίσθη τὸ κακὸν αὐτὸ νὰ θεραπευθῇ. Θεραπεύσατέ το λοιπόν, χωρὶς νέας ἀναβολὰς καὶ νέα ἀερολογήματα. Θεραπεύσατέ τὸ ἐὰν δὲν θέλετε νὰ μᾶς ἴδητε συνασπισμένας εἰς τοὺς δρόμους, εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀποφασισμένας νὰ σᾶς ἀναγκάσωμεν διὰ τῆς βίας νὰ σώσετε τὰ παιδιά μας, τὸν τόπον μας καὶ σᾶς τοὺς ἰδίους ἀκόμη.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1908

ΟΠΩΣ κάθε τέλος ἔτους κάμνομεν τὸν οἰκονομικὸν ἀπολογισμόν μας εἰς τὰ σπίτια μας, μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον κάμνομεν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν τῆς ἐκτὸς τῶν σπιτιῶν ἐργασίας καὶ δράσεως τῶν ὀλίγων ἀπὸ ἡμᾶς, αἱ ὁποῖαι τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας των ἐκτείνουν πέραν τῶν ὁρίων τῆς οἰκογενείας.

Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν» εἴκοσι δύω τώρα ἔτη κλείει τακτικὰ εἰς τὸν τελευταῖον τοῦ Δεκεμβρίου ἀριθμὸν τὸ βιβλίον τῆς γυναικείας δράσεως καὶ εἶναι τὸ ἀρχεῖον τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀλάνθαστον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ ἱστοριογράφος τοῦ μέλλοντος θὰ γράψῃ τί ἔκαμαν αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὸ στάδιον τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς προόδου ἐν γένει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τὸ 1908 ἤρχισε μὲ τὴν σύστασιν εἰς τὰς Ἀθήνας τοῦ γυναικείου σωματείου «ἡ Πρόοδος» τοῦ ὁποίου ὁ τίτλος ἀνταποκρίνεται πληρέστατα μὲ τὸν προορισμόν καὶ τὸ ἔργον. Ἡ «Πρόοδος» ἐπεδίωξε δύω πράγματα. Νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς ἐργασίας εἰς ἁβρὰ καὶ καλομαθημένα χέρια, νὰ τὰ διδάξῃ καὶ τὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὡραίων πραγμάτων, νὰ καταρρίψῃ τὴν πρόληψιν τοῦ ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι ἐντροπὴ καὶ νὰ ἀνακουφίσῃ οἰκογενείας καλομαθημένας καὶ ἀτυχεῖς οἰκονομικῶς διὰ τῆς γενικῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ οἰκιακὰ ἔσοδα ὅλων τῶν γυναικείων μελῶν αὐτῆς.

Καὶ τὸ ἐπέτυχε. Τὰ βιβλία της κλείουν μὲ ποσὸν ὑπερβαῖνον τὰς δώδεκα χιλιάδας δραχμάς, αἱ ὁποῖαι εἰσεπράχθησαν ἀπὸ κομψοτεχνήματα καὶ καλλιτεχνικὰ γυναικεῖα ἐργόχειρα. Ἀργότερα ὅταν θὰ δημοσιευθῇ ἡ λογοδοσία της θὰ μάθωμεν καὶ πόσα σπίτια ἀνεκουφίσθησαν μὲ τὸ μικρὸν αὐτὸ εἰσόδημα. Τὴν «Πρόοδον» ἵδρυσεν ἡ κ. Ἄννα Παπαδοπούλου, τὸ γένος Μελᾶ, ἡ γνωστὴ καλλιτέχνις, ὑπὸ τὴν αἰσθητικὴν τῆς ὁποίας ἀντίληψιν καὶ δεξιότητα ἐστράφη ἤδη ἡ γυναικεία κομψοτεχνία τῶν Ἀθηνῶν. Συνεργάτιδες της ἡ κ. Μαρία Ὀρλώφ, εἰδικωτάτη ἐπίσης διὰ τὰς

καλλιτεχνικὰς γνώσεις της, καὶ αἱ κ. κ. Εὐκλείδου, Κυριακίδου, Πιερράκου κ.λ.

Ὡραίου ἔργου γυναικείου τοῦ Μπενακείου Συσσιτίου ἐωρτάσθησαν ἐπίσης τὰ ἐγκαίνια εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἡ γνωστὴ καὶ ἐδῶ διὰ τὴν εὐγενῆ δρᾶσιν της κ. Βεργινία Μπενάκη, σύζυγος τοῦ Προέδρου τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνικῆς Κοινότητος ἵδρυσεν ὡραῖον καὶ πάλλευκον κτίριον, τὸ Μπενάκειον Συσσίτιον, ὀλίγα βήματα ἀπέχον ἀπὸ τὸ Νεοΰδρυτον Μπενάκειον Ὀρφανοτροφεῖον καὶ Ἐπαγγελματικὸν Σχολεῖον. Εἰς τὸ Μπενάκειον Συσσίτιον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐχορηγήθησαν καθ' ἑκάστην ἀπὸ τρεῖς ἕως πέντε χιλ. μερίδες ἄρτου καὶ τροφῆς.

Ὄχι δὲ μόνον τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα τῆς Κοινότητος ἔθρεψαν τὰς χιλιάδας τῶν παιδιῶν των ἀπὸ τὸ Συσσίτιον αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἡ Αἰγυπτιακὴ Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ καὶ πλῆθος ἄλλο πτωχῶν κάθε ἔθνους ἀντὶ ἑνὸς γροσίου εἶχε πρόγευμα θρεπτικόν, καλομαγειρευμένον καὶ εὐθηνόν.

Ἄλλος νεωτερισμὸς διὰ συνδρομὴν τῶν νοσοκομείων, εἰσαχθεὶς ἀπὸ τὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσαν καὶ ἐνεργεθεὶς ἀπὸ κυρίας εἶναι τῶν κιβωτίων τοῦ ψυχοσαββάτου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ διάφορα νοσοκομεῖα τῆς πρωτευούσης εἰσέπραξαν περὶ τὰς τριάντα χιλ. δραχμῶν. Καὶ μία ἔκθεσις ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς Ἀθήνας κεντημάτων καὶ ντατελῶν τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς κ. Μαρούλη ἐργαστηρίου Ἰθάκης κλείει τὴν σειρὰν τῆς δράσεως τῆς φιλανθρωπίας τοῦ ἔτους τούτου, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ συμπεριληφθῇ

Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ
εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς.

Η Α Β. Υ. Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΕΛΕΝΗ

καὶ ἡ λειτουργία τῶν ἀπείρων φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων, τὰ ὁποῖα προάγονται καὶ προκόπτουν καὶ τελειοποιοῦνται ἕκαστον εἰς τὸν κλάδον καὶ εἰς τὸ εἶδος του.

Ἀλλ' αἱ Ἑλληνίδες δὲν περιωρίσθησαν μόνον εἰς τὰ στενὰ τῆς φιλανθρωπίας ὅρια. Ἡ πρόοδος ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν τῆς λέξεως σημασίαν εἶναι τὸ ὡραῖον στάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ Ἑλληνίδες ἔλαβαν ἤδη τὴν θέσιν των. Ἐπίσημον δὲ βῆμα καὶ ἀναγνώρισιν τῆς Ἑλληνίδος εἰς τὴν παγκόσμιον γυναικείαν κίνησιν ἀποτελεῖ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸν Διεθνῆ Σύνδεσμον τῶν Γυναικῶν διὰ τῆς συστάσεως τοῦ ἐδῶ ἐθνικοῦ Συμβουλείου, τοῦ ἀποτελουμένου ἀπὸ τὰς προέδρους διαφόρων γυναικείων σωματείων.

Ὁ ἐθνικὸς Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων κατήρτισεν ἤδη τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν του, εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνονται μεταξὺ ἄλλων καὶ ἐνέργειαι διὰ τὴν ὑποβολὴν νομοσχεδίων προστατευτικῶν διὰ τὰς ἐργάτιδας καὶ τὰ παι-

διὰ, διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐμπορίου τῶν λευκῶν. Ἀλλὰ καὶ τροποποιήσεις τῶν ἄρθρων τοῦ κώδικος θὰ ἐπιδιώξῃ τὸ ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Ἑλληνίδων, μεταξὺ ἄλλων δὲ τὴν τῆς ἐνηλικιώσεως τῆς κόρης ἀπὸ δώδεκα εἰς δέκα ἓξ ἔτη.

Τὸ 1908 ἔχει εἰς τὸ ἐνεργετικόν του καὶ τὴν πρώτην ἐπίσημον εἰσαγωγὴν τῶν Ἑλληνίδων εἰς τὴν ὑπαλληλίαν τοῦ κράτους. Διὰ τοῦ νέου περὶ τηλεφώνων νόμου διωρίσθησαν αἱ νέαι τηλεφωνήτριαι ἀπὸ ἓξ ἤδη μηνῶν, χωρὶς καμμία νὰ γίνῃ τῶν ἠθῶν μας καταπάτησις, ὡς ἐφοβοῦντο δῆθεν οἱ συντηρητικοί. Τὸ μόνον κακὸν εἰς τὸν νεωτερισμὸν αὐτὸν εἶναι ἡ ἀδικία τῆς πολιτείας πρὸς τὰς ὑπαλλήλους τοῦ τηλεφώνου, αἱ ὁποῖαι πληρόνονται πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς ἄνδρας ὁμοιοβάθμους των.

Ἄλλη ἐπίσης ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τῆς πολιτείας μέριμνα εἶναι ἡ διὰ διαγωνισμοῦ ἀποστολὴ ἓξ νεανίδων διὰ σπουδὰς μουσικὰς καὶ ἐπαγγελματικάς.

Ὅπου ἐπίσης ἡ Ἑλληνὶς διεκρίθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι αἱ καλαὶ τέχναι. Εἰς διαγωνισμὸν μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ζωγράφων πρώτη ἦλθεν ἡ δεσποινὶς Σοφία Λασκαρίδου, ἡ ὁποία καὶ ἐστάλη εἰς Εὐρώπην διὰ μίαν τριετίαν πρὸς τελειοποίησιν της. Ἐπίσης εἰς τὴν διοργανωθεῖσαν ἔκθεσιν εἰς τὸ Ζάπειον ὑπὸ τῆς Καλλιτεχνικῆς Ἑταιρείας αἱ γυναῖκες ἐκθέτριαι διακρίθησαν καὶ εἰς τὴν Ζωγραφικὴν καὶ εἰς τὴν Γλυπτικήν.

Εἰς τὰς ἐπιστήμας αἱ γυναῖκες ἐθριάμβευσαν. Ἡ δις Γεννηματᾶ ἔρχεται πρώτη μὲ τὸν βαθμὸν ἄριστα εἰς τὰς διπλωματικὰς ἐξετάσεις τῶν μαθηματικῶν καὶ ἡ δις Ἠλιακοπούλου ἀνακηρύσσεται μετ' ἐπαίνων διδάκτωρ τῆς φιλολογίας. Ὡς κορύφωμα δὲ τῆς ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως τῆς Ἑλληνίδος εἰς τὰς ἐπιστήμας ἔρχεται μετὰ θριαμβευτικὰς ἐξετάσεις γραπτὰς καὶ προφορικὰς ἡ ἀνακήρυξις εἰς ὑφηγήτριαν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς δοκτορέσσης κ. Ἀγγελικῆς Παναγιωτάτου.

Ἰδοὺ εἰς γενικὰς γραμμὰς ὁ ἀπολογισμὸς ἑνὸς ἔτους δράσεως γυναικείας ἐπιστημονικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ προοδευτικῆς. Ἀλλ' ὅ,τι οὔτε μετρᾶται, οὔτε ὑπολογίζεται εἶναι τὸ καλὸν ποῦ δὲν φαίνεται ποῦ δὲν γίνεται γνωστόν, διότι τὸ κρύπτει ἡ αὐταπάρνησις καὶ ἡ μετριοφροσύνη ὅλων τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι θυσιάζουν κάθε ὥραν καὶ κάθε στιγμὴν τὸ καλλίτερον μέρος τοῦ ἐγώ των καὶ τῆς εὐτυχίας των διὰ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν χαρὰν τῶν ἄλλων. Πλούσιαι ἢ πτωχαί, εἰς τὴν καλύβην τῶν χωριῶν ἢ εἰς τὰ μέγαρα τῶν μεγάλων πόλεων οἱ γυναῖκες αὐταὶ αἱ Ἑλληνίδες εἶναι πολλαί, ἀναρίθμητοι, καὶ τὸ ἰδικόν των ἔργον θεμελιόνει σιγά, σιγὰ καὶ χωρὶς θόρυβον τὸν νέον ἐθνικόν μας οἰκοδόμημα τοῦ μέλλοντος.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Η ΕΣΠΕΡΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΞΩ Ο ΚΟΣΜΟΣ ὅλος κινεῖται ἀνὰ τὰς ὁδούς, συρίζει, θορυβοῖ καὶ ἀγοράζει ἀθύρματα καὶ ζαχαρωτά.

Ἀλλ' ἡ ὀχλοβοὴ δὲν φθάνει μέχρι τοῦ μικροῦ μου δωματίου· εἶνε τόσῳ μακρὰν ἡ ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Καποδιστρίου . . . ὅσον ὁ Ἑρμῆς ἀπὸ τὸν Καποδίστριαν.

Μόνον τὰ παιδία τῆς γειτονίας ἐνίοτε μοὶ ἀποστέλλουσιν ὀξύν τινα λαρυγγισμὸν αὐλοῦ ἢ κρότον καψαλλίου μέσῳ τῶν mora solvendi καὶ culpa in concreto τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντος Ἀστικοῦ Δικαίου.

Μὴ ὑποθέτητε ὅτι εἶμαι ὑποχονδριακὸς ἢ ἐρωτευμένος, μένων οὕτω κατάκλειστος ἐν τῷ κιτρίνῳ δωματίῳ μου, οὐδ' ὅτι εἶμαι σοφὸς νομομαθής, διότι ἐγκύπτω ἐπὶ τῶν σελίδων τοῦ Ἐνοχικοῦ δικαίου, ἐνῷ ὅλοι διατρέχουσι τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ καταστήματα. Εἶμαι ἁπλούστατα τελειόφοιτος τῆς Νομικῆς. Καὶ ἐκτὸς τοῦ τίτλου τούτου, ὅστις ἰσοδυναμεῖ μὲ τίτλον ὑποδίκου ἐν προφυλακίσει, ἔχω τόσας ἡμέρας νὰ λάβω συστημένην ἐπιστολὴν τοῦ πατρός μου! . . . Τοῦτο δὲν εἶνε λόγος ν' ἀνησυχῶ περὶ τῆς ὑγείας τῆς οἰκογενείας μου, ὄχι! — ἁπλῆν ἐπιστολὴν ἔλαβον χθὲς πλήρη εὐχῶν διὰ τὸ νέον ἔτος, ἀλλά, βλέπετε, αἱ ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαὶ περιέχουσιν ἐκτὸς τῶν εὐχῶν καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἀσπασμῶν καὶ μερικὰς χρωμολιθογραφικὰς εἰκόνας τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Σταύρου, ὧν ἔχω τόσην ἀνάγκην Δὲν θὰ μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ δανεισθῶ παρὰ τοῦ ξενοδόχου μου ἐπὶ ἐγγυήσει τῶν ἐκ τῶν ἐκ τῆς ἐξασκήσεως τῆς δικηγορικῆς ἀπολαυῶν μου. Ἀλλ' ὁ ξενοδόχος μου γνωρίζει τόσον ὀλίγην ἀριθμητικήν, ὥστε δὲν εἶνε παράδοξον ἐν τῇ ἐκκαθαρίσει τοῦ λογαριασμοῦ κατὰ τὴν ἰδικήν του μέθοδον τοῦ τόκου νὰ μοὶ εἴπῃ ὅτι τὸ κεφάλαιον μὲ τὸ μικρότερον ἐπιτόκιον διπλασιάζεται μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν.

Καὶ ὅμως ἤθελα χρήματα σήμερον. Ὄχι διὰ νὰ κάμω δῶρα· αἱ γειτόνισσαί μου εἶνε τόσον ὑπερήφανοι, ὥστε καμμία δὲν ἐγύρισε ποτὲ νὰ μὲ ἰδῇ· οὔτε διὰ ν' ἀγοράσω τι εἰς τὸν ἑαυτόν μου· ἔχω ἀνάγκην τόσων πραγμάτων — τί ν' ἀγοράσω πρῶτον; Ἤθελα μόνον νὰ παίξω τὴν τύχην μου ἀπόψε Μίαν μόνην ἡμέραν τοῦ ἔτους γίνομαι χαρτοπαίκτης — εὐτυχῶς τὴν τελευταίαν — καὶ φέτος μόνον νὰ παραβῶ τὴν συνήθειάν μου; ἐνῷ φέτος ἴσα ἴσα θὰ ἐμάνθανα ἀπὸ τὸν ῥῆγα ἢ τὸν ἆσσον πῶς θὰ ὑπάγω εἰς τὰς διδακτορικάς μου ἐξετάσεις;

. . . . Εἶνε ἀδύνατον πλέον νὰ μελετήσω. Τὰ στοιχεῖα χορεύουσιν ἐπὶ τῶν σελίδων τοῦ βιβλίου μου, συμμίγνυνται, χωρίζονται, ποικίλλονται κατὰ σχήματα καὶ λαμβάνουσι μορφὰς παιγνιοχάρτων.

Ἀπόφασις! Πρέπει νὰ δανεισθῶ παρὰ τοῦ ξενοδόχου μου 25 φράγκα.

⋊

Ἦτο σχεδὸν νὺξ ὅταν ἐξῆλθον. Ἡ κίνησις ἐξηκολούθει ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μεθ' ὅλον τὸ δριμὺ ψῦχος. Οἰκογένειαι κρατοῦσαι δέματα καὶ παιγνίδια, ὑπηρέται ζαχαροπλαστείων μεταφέροντες δίσκους γλυκισμάτων, παιδία ἐμπορικῶν διανέμοντα ἀνὰ τὰς θύρας ἐντὸς καλάθων τὰ ἀγορασθέντα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πράγματα . . . .

Ἤμην πρὸ τῆς θύρας τοῦ μικροῦ ξενοδοχείου μου. Τὸ σχέδιόν μου ἦτο κατεστρωμένον: Ἀφοῦ γευματίσω, ἐνῷ θὰ γράψω εἰς τὸ βιβλίον τοῦ κὺρ Γιάννη τὴν ὀφειλὴν τοῦ γεύματός μου, νὰ ζητήσω καὶ τὸ δάνειον.

Αἴφνης μία χεὶρ ἐτέθη φιλικῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου μου: — Ἀριστείδη! τί γίνεσαι, ἀδελφέ! Ἐχάθηκες ἀπὸ τὸν κόσμον! ..

Καὶ ἦτον ὁ Κωστῆς, ὁ καλλίτερος φίλος μου, παλαιὸς συμμαθητής μου, τόρα ὑπάλληλος μὲ 300 φράγκα τὸν μῆνα καί, τὸ καλλίτερον, μνηστευμένος. Ἀντὶ ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν του ἔσφιγξα μόνον τὴν χεῖρά του ἐγκαρδίως, καὶ ἐκεῖνος, ζωηρός, περιχαρὴς ὡς πάντοτε, ἐξηκολούθησε:

— Τόρα δὲν μοῦ φεύγεις δά! Μὴ μου 'πῇς πῶς ἔχεις δουλειά, ξεύρω πῶς 'πηγαίνεις νὰ φᾷς... Αἴ ἐγὼ λοιπὸν σὲ παίρνω καὶ ἂς ζημιώσω καὶ τὸν ξενοδόχον σου Πᾶμε νὰ φᾶμε μαζί.

— Εὐχαρίστως· μὰ ξεύρεις; ἤθελα νὰ τὸν ἰδῶ τὸν ξενοδόχον μου ἀπόψε. . ,

— Καὶ γιατί; τὸν ἐπεθύμησες τόσο;

— Ὄχι, ἀδελφέ! ἀλλὰ μοῦ χρειάζονται καμμιὰ εἰκοσιπενταριὰ φράγκα γιὰ τὴν πασσέτα τὴν ἀποψινὴ καὶ ὁ κὺρ Γιάννης εἶνε ὁ τραπεζίτης μου.

— Ὅσον γιὰ 25 φράγκα δὰ γίνομαι κ' ἐγὼ τραπεζίτης σου. Ἔλα πᾶμε!

Δὲν εἶχα λόγον ν' ἀρνηθῶ πλέον. Ὁ Κωστῆς εἶνε πάντοτε περίφημος σύντροφος καὶ δὲν εἶχον ἀμφιβολίαν ὅτι θὰ διεσκέδαζα μαζί του:

— Καὶ ποῦ λὲς νὰ πᾶμε!

— Ὅπου θές· πᾶμε 's τῆς Ἀτικῆς...

Τὸ γεῦμά μας ἦτο ὁμιλητικώτατον. Ὁ Κωστῆς εἶχε τὸ εὔθυμον μέρος, ἐγὼ τὸ τραγικόν· ἐκεῖνος μοῦ ἔλεγε περὶ τῆς μνηστῆς του, τοῦ μέλλοντος γάμου του, τῶν σχεδίων τοῦ νοικοκυριοῦ του, ἐγὼ ἀντέτασσον τὴν πλῆξιν τῆς μελέτης καὶ τὴν ἔλλειψιν συστημένης ἐπιστολῆς

Ἐνῷ ἐτρώγαμεν τὰ μανδαρίνια ὁ Κωστῆς ἐξήγαγε τὸ ὡρολόγιόν του;

— Ἑπτὰ καὶ πέντε!

— Καὶ γιὰ ποῦ εἶσαι ἀπόψε σύ;

— Καὶ 'ρωτᾷς; θὰ 'πάγω 's τῆς Ἑλένης.

— Καλότυχος ἐσύ...

— Καὶ τάχα δὲν ἔρχεσαι καὶ σὺ μαζί μου ἂν θέλῃς.

— Ἡ ἰδέα ἦτο λαμπρά, ἀλλὰ πῶς νὰ ὑπάγω οὕτως ἀπρόσκλητος εἰς ξένην οἰκίαν, ξένος ἐγώ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενειακῆς ἑορτῆς;

— Ἔλα, Ἀριστείδη καϋμένε. Ἡ Ἑλένη ἔχει τόσην ἐπιθυμίαν νὰ σὲ γνωρίσῃ. Ὅταν τῆς ὁμιλῶ γιὰ τῆς παληαῖς μας τρέλλαις τοῦ σχολείου αἰωνίως μοῦ λέγει: καὶ γιατὶ δὲν τὸν φέρνεις κ' ἐδῶ;

— Καλά· κ' ἐγὼ θέλω νὰ τὴν γνωρίσω, ἀλλὰ συλλογίσου ἔτσι χωρὶς νὰ 'πάγω νὰ τοὺς κάμω ἐπίσκεψιν, νὰ παρουσιασθῶ ἔξαφνα ἀπόψε...

— Οὔφ! μὴ χάνεσαι γι' αὐτό. Ἐγὼ σὲ δικαιολογῶ ὅτι εἶχες μελέτην, ὅτι μένεις αἰωνίως κλεισμένος καὶ ὅτι ἀπόψε σ' ἐπῆρα μαζὶ νὰ περάσῃς τὴ βραδειά Δὲν εἶνε ἄνθρωποι τῆς ἐτικέτας. .

— Καὶ τὴν τύχη μου πότε θὰ τὴν παίξω;

— Ἔννοια σου καὶ θὰ σοῦ μείνῃ καιρός. Πέραν τῶν δέκα δὲν μένω ποτέ, διὰ νὰ μὴν κάμνω καὶ τὸν πάππον τῆς Ἑλένης νὰ ξαγρυπνᾷ μαζί μας. Πᾶμε ἐκεῖ ἕως τὰς δέκα καὶ ἔπειτα ἔχεις καιρὸν νὰ παίξῃς καὶ τὴν τύχην σου.

⋊

Ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχήν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔκαμαν εἰς τῆς Ἑλένης. Βεβαίως τὸ πλεῖστον μέρος θ' ἀπέβλεπε τὸν μέλλοντα γαμβρόν, ἀλλὰ τέλος πάντων εἶχα κ' ἐγὼ τὸ μικρόν μου μερίδιον.

Δὲν εἶνε μεγάλη ἡ οἰκία τοῦ κυρίου Ζήσῃ, τοῦ πάππου τῆς Ἑλένης, εἶνε διώροφος καὶ μοναχική, ἀλλὰ κεῖται εἰς τόσῳ καλὴν καὶ ἥσυχον θέσιν, ἔχει ἐξωτερικὸν τόσον ἀφελὲς ἅμα καὶ κομψόν, καὶ ἅμ' ἀνοίγεται ἡ ἐξωθύρα ἀντικρύζει τις εὐθὺς ἀνθοστόλιστον κλίμακα καὶ μικρὸν

ροδόχρουν πρόδρομον, οἱονεὶ περιχαρῶς ὑποδεχόμενον τοὺς ἐπισκέπτας. Ἔπειτα τὸ ἄρρητον ἐκεῖνο ἄρωμα τῆς οἰκογενείας, ὅπερ ἀναπνέει τις, ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ οἴκου θωπευτικῶς περιβάλλουσα τὴν ὄψιν μετὰ τὸ ψῦχος τοῦ δρόμου . . .

Ἡ συμπαθὴς μορφὴ τῆς Ἑλένης, ἡ λευκὴ τοῦ πάππου γενειάς, τῶν δύο μικρῶν ἀδελφῶν της οἱ γέλωτες καὶ τὰ πηδήματα, ὅλα αὐτὰ συνηνωμένα μᾶς ὑπεδέχθησαν.

Νὰ σᾶς εἰπῶ ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἔμεινα ὀλίγον συγκεχυμένος διὰ τὴν λαθρεμπορικήν μου εἴσοδον· ἔβλεπον ἐμαυτόν, τὸν βοημόν, τὸν ἀκατάστατον, τὸν ἡμιάγριον, ὡς ἀνορθογραφίαν ἐν τῇ ἠρέμῳ ἐκείνῃ εὐτυχίᾳ τῆς ἑστίας. Ἀλλά, καθὼς τὰ παιδία, δὲν ἤργησα νὰ συνέλθω κ' ἐγώ· εἶδα ὅτι οὐδένα ἀνησύχουν, ὅτι ὅλοι μοῦ ἐφέροντο ἀνεπιτηδεύτως, πρὸ πάντων δὲ ἡ Ἑλένη μοὶ ὡμίλει μετὰ τόσης οἰκειότητος, οὐχὶ περὶ τοῦ καιροῦ καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀνοησίας τοῦ Κωστῆ ἐπὸ ἐπῆγε κ' ἐπέταξεν ἐκεῖ τόσα χρήματα διὰ νὰ τῆς χαρίσῃ μαργαριταρένια σκουλαρίκια καὶ καμέλλιαις, καὶ περὶ τῶν συμπερασμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξῆγεν ἐκ τούτων, ὅτι εἶνε σπάταλος καὶ δὲν ἐννοεῖ ἐν τῇ οἰκογενειακῇ κυβερνήσει νὰ τοῦ ἀφήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ θὰ τὸ κρατήσῃ αὐτὴ ἡ ἰδία.

Ὁ Κωστῆς δὲν ἀπεπειρᾶτο κἂν νὰ δικαιολογηθῇ διὰ τὴν κατηγορίαν, ἣν ἀνέπτυσσεν ὁ χαρίεις εἰσαγγελεύς, καὶ μόνον ἐγέλα — ὁ ἀφιλότιμος!

Συγχρόνως εἰσῆλθε καὶ ἡ κυρία Θεανώ, ἡ μήτηρ τῆς Ἑλένης, τεσσαρακοντούτις, σοβαρά, ἀλλὰ προσηνὴς κυρία, τύπος νοικοκυρᾶς. Ἤρχετο δέ, ὡς ἀπεκάλυψεν ἡ ἀθυροστομία τῶν παιδίων, ἀπὸ κάτω ὅπου εἶχεν ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τὴν βασιλόπηττα ν. Ἡ σύστασίς μου ἔγεινε καὶ πρὸς αὐτὴν ἄνευ πολλῶν ὑποκλίσεων καὶ φιλοφρονημάτων. Πάντοτε κωμική, διότι μοῦ φαίνεται αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ κωμικώτατον τὸ ὄνομά μου προφερόμενον οὕτω τυπικῶς καὶ σοβαρῶς, ἀλλὰ τέλος πάντων . . . .

⋊

Τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ καθήμεθα, εἶνε τὸ ἑστιατόριον· στρογγύλη τράπεζα ἐν τῷ μέσῳ, καλυμμένη ὑπὸ βυσινοχρόου καλύμματος, χαμηλὸν ἀνάκλιντρον, ὀλίγα ἑδώλια, ἑρμάριον κάρυνον ὑελωτόν, κρεμαστὴ ἀπὸ τῆς ὀροφῆς λυχνία, μικρὰ πυρὰ ἐν τῇ μαρμαρίνῃ ἑστίᾳ, ἡ εἰκὼν τοῦ μακαρίτου πατρὸς τῆς Ἑλένης ἀνηρτημένη ἐπὶ τοῦ τοίχου, τοιοῦτο τὸ ἁπλούστατον περιεχόμενον αὐτοῦ. Καὶ ὅμως πόση χάρις, πόση τάξις, πόση ἁρμονικὴ διασκευὴ ἐν τῷ ἀμετελήτῳ εὐτρεπισμῷ! Νομίζεις ὅτι τὸ ἕν συνδέεται μετὰ τοῦ ἄλλου ἀναποσπάστως· τίποτε δὲν εἶνε περιττόν. Καὶ φαίνονται ὅλοι τόσον εὐχαριστημένοι. Ὁ πάππος ἀναγινώσκει μακαρίως τὸν Αἰῶνά του, ἡ Ἑλένη κρυφομιλεῖ μὲ τὸν Κωστῆν, τὰ παιδία τοποθετοῦσι κατὰ σειρὰν τοὺς ξυλίνους στρατιώτας των καὶ τοὺς σφαιροβολοῦσι διὰ σφαιρῶν ἐλαστικῶν, ἡ μήτηρ σκαλίζει τὴν ἑστίαν, καὶ ἡ μορφὴ τοῦ πατρὸς θεωροῦσα ὅλην αὐτὴν τὴν εὐδαιμονίαν τῶν φιλτάτων, νομίζεις, μειδιᾷ ἐντὸς τοῦ χρυσοῦ πλαισίου της.

Ὡς αἱ ἀσθένειαι καὶ τὰ ἐλαττώματα μήπως μεταδίδεται καὶ ἡ εὐτυχία; — Ὄχι! Ἀλλὰ τότε διατὶ αἰσθάνεται τόσην ἀγαλλίασιν ἀσυνήθη ἡ ψυχή μου; καὶ διατὶ ὁ λογισμός μου πετᾷ περιχαρὴς ὡς χελιδὼν εἰς τὴν πατρίδα μου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν οἰκόν μας, ἐκεῖ ὅπου ὁ πατήρ μου, ἡ μήτηρ μου, καὶ ἡ ξανθοῦλα ἀδελφή μου αὐτὴν ἴσως τὴν στιγμὴν κόπτουσι τὴν σακχαρόπαστον βασιλόπηττα ν χωρὶς νὰ λησμονήσωσι καὶ τὸ τεμάχιον τοῦ ἀπόντος; . . .

Χουδρὴ ὑπηρέτρια ἔφερε τὸ σαμοβάρι, τὸ ρωσσικὸν ἐκεῖνο ὀρειχάλκινον σκεῦος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου βράζουσιν ὕδωρ διὰ τὸ τέϊον. Τὸ σαμοβάρι ἔχει τὴν ὄψιν στιλπνήν, φέρει ὑψηλὴν καπνοδόχον ἀτμομύλου, καὶ ἐνῷ βράζει μελῳδεῖ ὡς τέττιξ. Πέριξ αὐτοῦ τεθειμένα τὰ λευκὰ κενὰ κύπελλα ἀποθαυμάζουσι τὸν ὄγκον καὶ τὴν χρυσῆν αὐτοῦ στολὴν καὶ ὅλως ἔκθαμβα ἀκροῶνται τῆς γλυκείας λαλιᾶς του, ἐνῷ ἡ τεϊοδόχη, τὸ μακρὸν ρύγχος προτείνουσα πρὸς τὸ πλῆρες γαλακτοδοχεῖον φαίνεται ὡσεὶ ζητοῦσα νὰ κλέψῃ ἐκ τοῦ περιεχομένου. Ὁ πάππος ἀφῆκε τὴν ἐφημερίδα, τὰ παιδία ἔκλεισαν τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν στρατῶνά των, οἱ ἀρραβωνισμένοι ἔπαυσαν τὰ κρυφομιλήματα, καὶ ὅλοι ἦλθον νὰ καθήσωσι περὶ τὴν τράπεζαν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας λευκὸν χειρόμακτρον ἡμιενδυμένη ἀνέμενεν ἀτάραχος τὴν λεπίδα τῆς οἰκοδεσποίνης ἡ χρυσίζουσα πῆττα. Ἡ κατατομὴ ἐγένετο μετὰ τῆς ἐπιδεξιότητος χειρουργοῦ· τὸ πρῶτον τεμάχιον ἦτο τοῦ πτωχοῦ, ἔπειτα τοῦ πάππου, τῆς ἰδίας οἰκοδεσποίνης, τῆς Ἑλένης, τοῦ Κωστῆ, ἐμοῦ, τῶν παιδίων καὶ τῶν ὑπηρετριῶν.

Τίνος ἔτυχε τὸ νόμισμα;

Γενικὴ ἔρευνα· τὰ παιδία κατατρίβουσι τὰ ἰδικά των τεμάχια, ὁ πάππος φορεῖ τὰ δίοπτρά του καὶ κύπτει ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ του καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ὁμοίως.

— Μπά, κάτι γυαλίζει ἐδῶ!

Ὦ θαῦμα! τὸ ἡμίφραγκον ἦτο εἰς τὸ ἰδικόν μου τεμάχιον.

Καὶ ζωηρότης καὶ συγχαρητήρια τότε καὶ χειροκροτήματα τῶν παιδιῶν.

— Εἴδατ' ἐκεῖ εὐγένειαν ἡ πῆττα μας; ἐπεριποιήθηκε τὸν πειὸ ξένον, εἶπεν ἡ Ἑλένη γελῶσα.

— Τώρα δά, προσέθηκεν ὁ κ. Ζήσης, δὲν ἔχετε ἀμφιβολίαν διὰ τὸ δίπλωμά σας... Ἴσως μάλιστα θὰ εἶνε μὲ ἄριστα.

Ναί! δύνασθε νὰ γελάσητε ὅσον θέλετε, ἀλλ' ἐγὼ δὲν θὰ σᾶς κρύψω ὅτι ᾐσθανόμην ὅλως παιδικὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἐκτάκτῳ ἐκείνῃ συμπτώσει τῶν περιστάσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐγενόμην κύριος τοῦ μικροῦ παρασήμου τῆς Τύχης, καὶ φωνή τις μυστικὴ ἐψιθύριζεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὑποσχέσεις εὐτυχοῦς μέλλοντος.

... Ἡ ὥρα ἦτο δέκα καὶ τέταρτον, καὶ μεθ' ὅλας τὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ κυρίου Ζήση ἡτοιμάσθημεν νὰ φύγωμεν. Μέχρι τῆς κλίμακος μᾶς προέπεμψεν ἡ οἰκογένεια πᾶσα Ἐπιμόνως ἐζήτουν νὰ ὑποσχεθῶ ὅτι θὰ πηγαίνω κάποτε νὰ περνῶ τὴν ἑσπέραν «ὅταν δὲν ἔχω ἀλλοῦ καλλίτερα», καὶ ἐννοεῖτε μετὰ πόσης χαρᾶς ἔδωκα τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην.

⋊

Ἡ θύρα ἐκλείσθη καὶ ἤμεθα πάλιν ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ἐρήμῳ ἐδῷ. Ἐπροχωροῦμεν σιωπηλοὶ καὶ ἐγὼ ἔστρεφον ἀνὰ πᾶν βῆμα πρὸς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἥτις εἶχεν ἀπαλύνει τὴν τραχεῖαν ψυχήν μου διὰ τῆς χαριέσσης εἰκόνος τῆς οἰκογενειακῆς εὐτυχίας καὶ τῆς χαρᾶς, καὶ φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον συνέσφιγγον τὸ μικρόν μου ἡμίφραγκον, ἐγγύησιν μελολύσης εὐδαιμονίας.

Ἡ φωνὴ τοῦ Κωστῆ μὲ ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν σκέψεων αὐτῶν:

— Αἴ λοιπόν, τί λές;

— Σὲ ζηλεύω!

Ἀληθῶς τὸν ἐζήλευον Εἶχον ἐξαφανισθῇ αἴφνης ἀπ' ἐμοῦ ὅλαι αἱ ἐπιθυμίαι καὶ τὰ ὁρμέμφυτα τοῦ τυχοδιώκτου: ἡ ἀγάπη τοῦ θορύβου, τῆς τρέλλας, τῆς ἀμεριμνησίας, τῆς ἐλευθερίας, καὶ μία μόνη ἰδέα μ' ἐγοήτευεν, ἰδέα πολὺ πεζὴ καὶ γεροντική, ἡ ἰδέα τῆς οἰκογενειακῆς εἰρήνης.

— Μπά! ἐκόντευα νὰ ξεχάσω τὸ δάνειον καϋμένε Ἀριστείδη.

Εὑρισκόμεθα πλησίον φανοῦ· ὑπὸ τὸ φῶς αὐτοῦ ἤνοιξε τὸ χρηματοφυλάκιόν του καὶ μοῦ ἔδωκεν ἓν χαρτονόμισμα. Τότε ἐνθυμήθην τὸν ἀρχικὸν σκοπόν μου, νὰ παίξω τὴν τύχην μον εἰς τὴν πασσέταν. Τὸ εἶχα λησμονήσῃ ἐν τελῶς...

Ὁ Κωστῆς μ' ἐκαληνύκτισεν, εὐχόμενος καλὴν τύχην, ἐγὼ τὸν ηὐχαρίστησα διὰ τὴν λαμπρὰν ἑσπέραν, ἣν εἰς αὐτὸν ὤφειλα, καὶ ἐχωρίσθημεν.

Ἐκεῖνος ἐπήγαινεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐγὼ εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον.

Ἀ, θὰ κερδησω, θὰ κερδήσω! ἔχω τόσην βεβαιότητα· τὸ νόμισμα τῆς πήττας, ἡ ἀνέλπιστος ἑσπερίς, ἡ τόσον θελκτική, μὴ δὲν ἦσαν προμηνύματα καλῆς τύχης;

Αἴφνης φωνὴ κλαυθμηρὰ ἠκούσθη ὄπισθέν μου;

— Ἀφέντη, ἀφέντη, ἡ μέρα ποῦ ξημερώνει αὔριο· ἄρρωστα παιδιὰ ἔχω 's τὸ στρῶμα, λεημοσύνη κάνε καὶ νὰ χαρῇς τὸν καινούργιο χρόνο, ὅπως 'πιθυμᾷς.

Ἡ φωνὴ τῆς γυναικὸς ἀπέπνεε τόσην σπαρακτικὴν εἰλικρίνειαν, ὥστε ἀκουσίως ᾐσθάνθην ῥίγημα. Καὶ ἐν τῇ φαντασίᾳ μου ἀναπαρίστατο μετὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ οἴκου, ἣν εἶχον πρὸ μικροῦ ζηλεύσῃ φρικώδης ἤδη ἡ σκηνὴ τῆς δυστυχίας: ῥυπαρὸν οἴκημα, συντετρίμμενα παραθυρόφυλλα, ῥάκη καὶ πινάκια ἐκ πηλοῦ, καὶ ἀσθενῆ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ χώματος συνεσπειρώμενα παιδία...

Ἔφερα τὴν χεῖρα εἰς τὸ δεξιὸν θυλάκιον καὶ συνήντησαν οἱ δάκτυλοί μου τὸ ἡμίφραγκον τῆς Τύχης, τὴν ἔφερα εἰς τὸ ἀριστερὸν καὶ συνέθλιψα τὰ 25 φράγκα τοῦ δανείου. Ἄλλα χρήματα δὲν εἶχα.

Μηχανικῶς, χωρὶς νὰ ἐννοήσω πῶς... ἔδωκα εἰς τὴν πτωχὴν τὰ 25 μου φράγκα.

Σεῖς δὲν θὰ τὰ ἐδίδατε;

(Ἀπὸ τὰ διηγήματα τοῦ κ. Γ. Δροσίνη).

Η ΓΥΝΑΙΚΑ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Ἀγαπητὴ Κυρία,

Θέλετε καὶ τὴ γνώμη μου; Τὸ δρᾶμα σας φέρνει κάπου πρὸς ἕνα ψήλωμα· γιὰ νὰ φτάσουμε σ' ἕνα ψήλωμα μπορεῖ νὰ περάσουμε ὄχι τόσο καλοστρωμένα μέρη. Δὲν πειράζει Σὰν ἀνεβῇ κανείς, βλέπει, καὶ ξανασαίνει. Εἶναι καὶ κάποια ἔργα ποῦ δὲν ἔχεις τίποτε νὰ παρατηρήσῃς· εἶναι σὰν καλοκαθαρισμένα καὶ σὰν καλομαντρωμένα οἰκόπεδα· τὸ πόδι σας δὲν σκοντάφτει. Προτιμῶ τὰ πρῶτα.

Ἡ «Νέα Γυναίκα,» Τὸ ἔργον σας δὲ θελήσατε νὰ τὸ ξαναβαφτίσετε «Χειραφετημένη.» Συλλογιστήκατε ἴσως τὸ τσαλάκωμα (νὰ μὲ συμπαθήσετε γιὰ τὴν πρόστυχη λέξιν καὶ

Η ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

γιὰ ὅλα τὰ πρόστυχα τοῦ ἄρθρου μου), τὸ τσαλάκωμα ποῦ κάνει στὰ γεμᾶτα ἀπὸ νόημα ὀνόματα τὸ μεταχείρισμα τῶν ὀνομάτων τούτων ἀπὸ τοὺς ἔξυπνους καὶ πρόχειρους τιμητὲς τῶν πάντων Θυμᾶμαι πὼς—ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, μπορεῖ κ' ἐγὼ πρόχειρα—σημείωσα κάπου; « Ἡ γυναίκα νὰ χειραφετηθῇ! Καὶ δὲ φροντίζω ἂν ἔβαλαν οἱ ἔξυπνοι στὴ λέξη, χειραφέτησις κἄποιο νόημα κοροϊδίας, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ κανεὶς νὰ τὴ μελετήσῃ τὴ λέξη χωρὶς ὁ ἴδιος νὰ χαμογελάσῃ πονηρὰ ἢ χωρὶς νὰ δῇ τοὺς ἄλλους γῦρο του νὰ χαμογελᾶνε· καὶ δὲ φροντίζω ἂν τὴν ἰδέα τὴν ἄρπαξε γιὰ θέμα της ἡ ἀπονήρευτη Μοῦσα τοῦ Σουρῆ, ὅσο κι ἂν εἶναι περιγελάστρα. Νάρθῃ καμιὰ ἄλλη μοῦσα νὰ μᾶς πραγματοποιήσῃ τὸ ζήτημα ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴν ὄψη του τὴν ἀληθινή. Νὰ χειραφετηθῇ ἡ γυναίκα! Γιατ' εἶναι πρᾶμα ἀστόχαστο νὰ ἐπιμένῃς πὼς ἡ γυναίκα δὲν πρέπει νὰ χειραφετηθῇ, δηλαδὴ δὲν πρέπει νἄβγῃ ὅσο τῆς εἶναι βολετὸ ἀπὸ μέσ' ἀπὸ κάποια σκλαβιά, δὲν πρέπει νἄμπῃ ὅσο τῆς εἶναι φυσικὸ μέσα στὸν κύκλο τῆς σοφίας τὸν ὁλόφωτο γιατὶ τάχα τότε θὰ πάψῃ νὰ εἶναι μητέρα καὶ νοικοκυρά! Χωρὶς νὰ εἶναι στὰ σωστὰ βυθιὰ χειραφετημένη, ἀνακατώνεται σὲ ὅλα, σὲ ὅλα· τάχα δὲ βλάφτει τέτοιο ἀνακάτωμα τὴ νοικοκυροσύνη της καὶ τὴ μητρότητά της; Νομίζω πὼς ἀκέριος τῆς γυναίκας ἕνας λυτρωμὸς ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τῆς πρόληψης, κ' ἕνας ὑψωμὸς τοῦ νοῦ της πρὸς τὸ φῶς τὸ ἀληθινό, θὰ τὴν ἔκανε καὶ μητέρα καλήτερη καὶ σωστότερη νοικοκυρά.» Σὰ νὰ εἶστ' ἐσεῖς ἡ «ἄλλη Μοῦσα» ποὺ πήρατε τὸ ζήτημα ἀπὸ τὴν ὄψη του τὴν ἄλλη, τὴν πιὸ ἀληθινή· ἂν καὶ ὅ,τι χαρακτηρίζει τὸ ἔργο σας, καὶ, γενικώτατα, τὰ γραφόμενά σας, δὲν εἶναι τὸ φτέρωμα τοῦ μουσοθρεμμένου ποιητῆ, μὰ τὸ περπάτημα τοῦ συγκρατημένου λογογράφου. Νέα γυναίκα; Βέβαια· ἡ Μαρία Μύρτου ἔχει νιᾶτα κι ὀμορφιά· καὶ ἡ λέξη νέα εἶναι πλούσια ἀπὸ τρόπους σημασιολογικοὺς καὶ θὰ μποροῦσε κι ἁπλούστερα κ' ἐντονώτερα νὰ τιτλοφορηθῇ μία γυναίκα. Ἡ Μαρία Μύρτου εἶναι μία γυναίκα ἀνάμεσα στὰ γυναικάρια ποὺ τὴν τοποθετᾶτε· ἐκεῖ ποῦ ἡ γυναίκα εἶναι κούκλα, ἐκεῖ ποὺ εἶναι σκλάβα, ἐκεῖ ποῦ ἡ κουκλοσύνη καὶ ἡ σκλαβιὰ γεννᾶνε κάθε εἴδους ἀθλιότητες καὶ ἀχρειότητες μὲ τὸ τριπλὸ τὸ σύνθημα τῆς ἀχειράφετης γυναίκας: πῶς νὰ ἀρέσω, πῶς νὰ ψαρέψω, πῶς νὰ γελάσω! Ἡ Μαρία Μύρτου, ἴσως σὰ γυναίκα ποῦ εἶναι, σὰ νὰ μὴ φαίνεται ἀπ' ἀρχῆς πλάσμα πολὺ ἁπλὸ καὶ ὁλότελα λογικὸ μὲ τὸν ἑαυτό της Τάχα νὰ λυτρώθηκε ὁλότελα ἀπὸ τὰ παλιὰ ἡ ἡρωΐδα σας; Κάποιος παρατηρητὴς μοῦ ψιθύρισε σταυτί μου ἀμέσως ὕστερ' ἀπὸ τὴν παράσταση τῆς «Νέας Γυναίκας».

— Ἡ Μαρία Μύρτου, μὲ ὅλο τὸ μέρος ποὺ παίζει μιᾶς γυναίκας δυνατῆς, δέρνεται ἀπὸ ἀδυναμίες. Πρώτη ἀδυναμία της: ἐρωτεύεται τὸν Κώστα Μεμιδώφ, ἕνα ἀνάξιο. Δεύτερη ἀδυναμία της: Τὴ συγκίνησε ἡ πρώτη βίζιτα τῆς πεθερᾶς τόσο, ὥστε νὰ πιστέψῃ πὼς μὲ τἀνθό-

Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ, Η ΑΓΙΑ ΑΝΝΑ ΚΑΙ Ο ΜΙΚΡΟΣ ΙΗΣΟΥΣ

(Ὑπὸ Λεωνάρδου de Vinsi)

κλαδα πού θ'ἄστρωνε καὶ πού θά σκορποῦσε πρὸς τιμή της στὸ πάτωμα τ'ἀργαστηριοῦ της θὰ μποροῦσε νὰ τὴν ἐξιλεώσῃ καὶ μήτε πού ὑπωπτεύθηκε ἀπ' ἀρχῆς πώς θὰ πάθαινε τῶν παθῶν της τὸν τάραχο μέσα στὴν ἀρχοντικὴ σφηκοφωλιὰ τῶν Μεμιδώφ. Τρίτη ἀδυναμία: ἡ ὑπερβολική της ἡ κατάπληξη ἀπὸ τὴν ἀπιστία τοῦ Κώστα της. Ἔπειτα ἡ μεταμόρφωσή της στὴν τελευταία πράξη σὰ νὰ μᾶς βρίσκῃ κάπως ἀπροετοίμαστους. Ἔπειτα τὸ φῶς αὐτὸ πού μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ἐγὼ ὁ Ἀθηναῖος κάτοικος τῆς πιὸ λεπτοφώτιστης γῆς, ὅσο κι' ἂν ξέπεσα, τὸ βρίσκω κάπως βάρβαρο φῶς καὶ τὸ ἀντιπαθῶ. Ἔπειτα ἡ σκληράδα της πρὸς τὸν ἄντρα πού δὲν ἔπεσ' ἐπὶ τέλους καὶ σὲ κανένα μεγάλο κρῖμα παρὰ πού βρέθηκε σὲ μιὰ κρισιμώτατη ξαφνική στιγμή, πού λυγίζει καὶ τοὺς δυνατούς, πιασμένος μέσα σὲ κάποια ἐπιτήδεια στημένα βρόχια, ἀφοῦ μάλιστα δοκίμασε ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ ἀντιοταθῇ ὅσο τοῦ εἴτανε βολετό· ἔπειτα ἡ σκληράδα της πρὸς τὸν ἄνδρα πού δὲν ἔκαμε παρὰ ὅ,τι κάνουν ὅλοι σχεδὸν οἱ κύριοι, καὶ κοντὰ σ'αὐτούς, ὅσο καὶ κρυφότερα ἀπ' αὐτούς, πόσες γοητευτικὲς ὁμόφυλες τῆς Μαρίας! Ἡ σκληράδα τούτη μοῦ φαίνεται ἀδικαιολόγητη, μάλιστα ὕστερ' ἀπὸ τὸ μεταγνωμὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ δείχνει κάτι τι ἀντικαλλιτεχνικὰ ξερὸ στὸ χαραχτῆρα τοῦ θηλυκοῦ ζωγράφου μας. Ἔπειτα ἡ μεγαλόσκημη τεχνίτρα τούτη μᾶς παραστάνεται νὰ φρόντιζῃ πιὸ πολὺ γιὰ τὰ κέρδη τῆς τέχνης της παρὰ γιὰ τὴν τέχνη τὴν ἴδια. Τὸ δρᾶμα σὰ νὰ μὴν ἱκανοποιεῖ ὅλα ὅσα προσμέναμε ἀπὸ τὸν τίτλο του.

Τοῦ ἀντιπαρατήρησα:

— Νομίζω πῶς δὲν ἔχεις δίκιο. Τὸ δρᾶμα εἶναι καμωμένο ἀπὸ συγγραφέα ὡρισμένης φυλῆς· ἀπὸ ἠθικολόγο κυνηγὸ κρισιμώτατων κοινωνικῶν ζητημάτων· ἀπὸ ζωγράφο κι ἀπὸ δικαστή· ἀπὸ συγγραφέα πρώτ' ἀπ' ὅλα πραγματιστή. Τὸ δρᾶμα, ξετυλιμένο σὲ συνηθισμένο κόσμο, καὶ χωρὶς τίποτε πού νὰ μᾶς ξαφνίζῃ στὸ δέσιμό του, εἶναι σοβαρὸ σὰν ἀκολουθία προτεστάντικη στὴ λύπη του, καὶ εἶναι, γενικώτατα λεπτὰ καὶ ἐπιδέξια ψυχολογημένο. Τὸ σπίτι τοῦ Μεμιδώφ, σπίτι τιποτένιων· μὰ ὁ καθένας ἀπ' αὐτοὺς ἔχει τὸ δικό του γυάλισμα. Εἶναι γεννήματα τῆς φυλῆς τους καὶ τῆς γῦρο τους; ἀτμοσφαίρας καρποὶ τῶν τρανῶν δέντρων τῆς Κληρονομιᾶς καὶ τῆς Κοινωνίας. Μιὰ κόρη, μέσα στίς δεσποινίδες Μεμιδώφ, πού ταξίδεψε, καὶ κάπως ἄλλαξε τὸν ἀέρα της, καὶ σὰ νὰ πῆρε μουρουδιὰ ἀπὸ ἕναν κόσμο πού ἡ γυναίκα ἀντίθετα μὲ τὴν ἰδέα πού ἔχουμε γιὰ κείνη καὶ οἱ φράγκοι καὶ οἱ ἀνατολῖτες—εἶναι τύπος μιᾶς ἀξιοθαύμαστης ἐνέργειας, εἶναι σὰ νὰ στέκεται στὰ καρφιά, μολονότι ἀνήμπορη κι' αὐτή, μέσα στὸ ἀνατολίτικο ἐκεῖνο, ὅσο κι ἂν εἶναι εὐρωπαϊκὰ πασαλειμμένο, χαρέμι. Οἱ ἄλλοι, φραγκολεβαντίνοι τοῦ χειρότερου εἴδους· οἱ γυναῖκες, πιὸ χαῦνες καὶ πιὸ δοῦλες, πιὸ ἀνήθικες καὶ πιὸ ἀκίνητες, μέσα στὸ πεταλουδίσιο τους ἄπαυτο παράδαρμα, κι ἀπὸ τὰ θηλυκὰ τῶν τούρκων. Ὁ πατέρας Μεμιδὼφ ὁλοστρόγγυλος τιποτένιος δὲν ἀξίζει οὔτε νὰ τὸν ἀντιπαθήσῃς εἶναι διασκεδαστικός. Ἡ κυρία Μεμιδὼφ τιποτένια, μὲ ἀγκάθια πού σὲ πληγώνουν.

Ὁ Βενιαμίν της, ὁ κύριος Κώστας Μεμιδώφ, τιποτένιος! μὲ λευκὰ χερόχτια· ὁ πιὸ ἐπικίντυνος, ἀφοῦ τὸν ἀγάπησε ἡ μορφωμένη, μὰ πάντα παρθενικὴ Μαρία. Ἀδιάντροπος, ἀφοῦ μεθυσμένος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς νεόνυμφης δέσποινάς του, χτυπᾷ κατάμουτρα τὴ μητέρα του, ἀραδιάζοντας τὸ περίφημο γενεαλογικὸ δέντρο τῆς οἰκογένειας Μεμιδὼφ μὲ μιὰ κακία ἀνάξια πάντα ἑνὸς παιδιοῦ, ὅσο κι ἂν τῆς ἔπρεπε τὸ μάθημα πού δίνει τῆς μητέρας του. Ἀσυνείδητος, ἀφοῦ ἡ ἀγάπη, ἡ εἰλικρίνεια, ἡ ποίηση, καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ θέση τῆς γυναίκας του δὲ σταθῆκαν ἱκανὰ νὰ τὸν κάμουνε νὰ τῆς ἀφωσιωθῇ. Τὸ βλέπω κ' ἐγὼ πὼς ἡ φοβερώτερη στιγμὴ τῶν κριμάτων τοῦ Κώστα δὲν εἶν' ἐκείνη πού τόνε βρίσκει ἡ γυναίκα του μὲ τὴν Ἑλένη. Μάλιστα πρέπεε νὰ ὁμολογήσουμε πὼς ἐπροσπάθησε ὁ ἄνθρωπος στὴ ἀρχὴ ὅσο τοῦ εἴτανε βολετὸ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ δίχτυα τῆς Σειρήνας Καὶ θαρρετὰ σημειώνω πὼς τὸ ἴδιο θὰ κάνανε στὴ θέση του καὶ ἄντρες μὲ πιὸ πολλὴ δύναμη καὶ μὲ φωτεινότερη συνείδηση. Θὰ μοῦ πῇς, οἱ κακίες τοῦ Κώστα Μεμιδὼφ μικροκακίες πάντα· μὰ τὰ μεγαλήτερα δεινὰ τὰ προξενοῦν τὰ μικρόβια καὶ στὴ φυσικὴ καὶ στὴν κοινωνικὴ τάξη καὶ πιστεύω πὼς κάτου ἀπὸ τὸ γυαλὶ τοῦ κοινωνιολόγου οἱ πιὸ τρανοὶ κακοῦργοι δὲν εἶναι πάντα ἐκεῖνοι πού ψοφᾶνε στὸ φρέσκο. Οἱ κακίες τοῦ Κώστα Μεμιδὼφ χύνονται μέσ' ἀπὸ τοὺς πόρους του ὅλους· δὲ βγαίνουν ἀπὸ πρᾶξες του ὡρισμένες· εἶναι στὸ αἷμα του. Εἶναι ὁ πιὸ πολὺ χωρὶς χαρακτῆρα μέσα στοὺς ἄλλους τύπους τῶν ἀχαρακτήριστων ὁλόγυρά του· ἐκεῖ πού ἡ Μαρία Μύρτου δὲν εἶναι ὅ,τι λέμε τ ύ π ο ς, δὲν ἀντικαθρεπτίζει ὡρισμένων κοινωνικῶν κύκλων τὰ γνωρίσματα· εἶναι τὸ ἄτομο πού τραβᾷ ξεχωρίζοντας· εἶναι ὁ χαραχτήρας· κ' ἡ σύγκρουσή της μὲ τοὺς ἄλλους γεννᾷ τὸ δρᾶμα Ἡ Μαρία Μύρτου εἶναι ζωγράφος. Μοῦ φαίνεται πὼς τὸ ζωγραφικό της τάλαντο εἶναι κάτι τι πιὸ πολὺ συμβολικό, παρὰ πραγματικό. Εἶναι, καλὰ

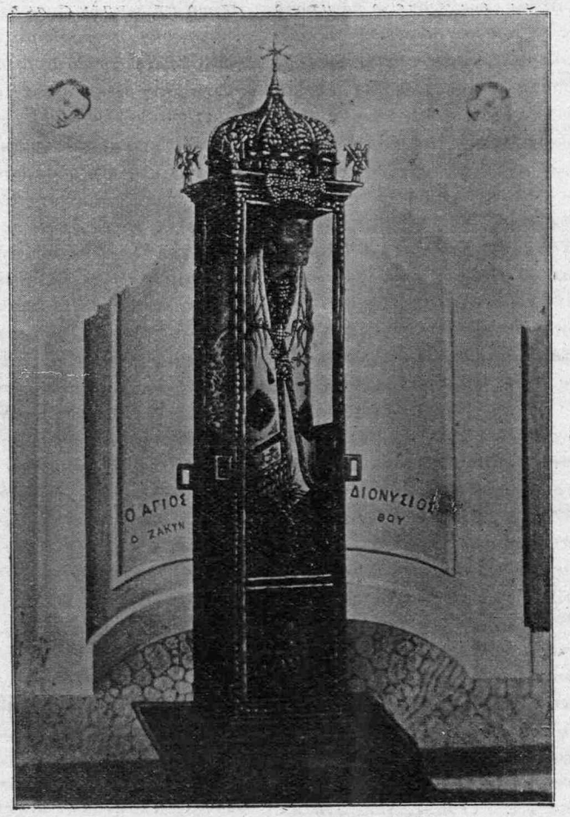

ΤΟ ΛΕΙΨΑΝΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

καλα, μιὰ εὐγενικὴ δουλεύτρα. Δὲ μᾶς ἦρθε γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ μὲ τὶ τρόπο μιὰ γυναίκα ζωγράφος θὰ πορευτῇ στὴ δεῖνα περίσταση τῆς ζωῆς της, μήτε γιὰ νὰ μᾶς παραστήσῃ κάποιες περιπέτειες τῆς ζωῆς ἢ τῆς ψυχολογίας ἑνὸς τεχνίτη, ἢ τοῦ τεχνίτη τυπικά. Ἡ Μαρία Μύρτου εἶναι μιὰ γυναίκα ἐπιδεχτική ἀγνῶν καὶ γενναίων αἰσθημάτων, μὰ καὶ γιὰ τοῦτο πάντα σὲ κίντυνο νὰ πλανεθῇ μέσα σ' ἐκεῖνα κι ἀπὸ κεῖνα. Μὰ καὶ γυναίκα δοκιμασμένη πού λυτρώθηκε ἀπὸ πολλὲς πρόληψες τοῦ φύλου της Ὁ λυτρωμός της ἔχει τὴν καλλιτεχνική της μόρφωση μαζὶ αἰτία κι ἀποτέλεσμα. Μαζὶ διανοητικὰ καὶ κοινωνικὰ ἀνεξάρτητη. Μὰ δὲ μᾶς δείχνεται ὀνειροπλέκοντας ἀπάνου στὴ χίμαιρα τῆς τέχνης. Συχνὰ πυκνὰ ἀκοῦμε πὼς κ ε ρ δ ί ζ ε ι ἀπὸ τὴν τέχνη της· καὶ σὰ νὰ θέλῃ νὰ μᾶς πῇ πὼς πάντα κέρδος ἔχει ὁ δουλευτής, πὼς ὁ χαμένος εἶναι πάντα ὁ ἀργὸς κι ὁ χαῦνος. Ἡ Μαρία Μύρτου εἶναι ἀπὸ τοὺς τόσο σπάνια εὐτυχισμένους τεχνῖτες πού δὲ βρίσκονται σὲ πόλεμο μὲ τὸν κόσμο γιὰ τὴ τέχνη τους. Δὲ θὰ παραξενεύομουν ἂν ἐμάθαινα πὼς ἀκολουθᾷ τὴ σχολὴ τῶν ζωγράφων ἐκείνων πού δὲν ἀντιθέτουν καὶ πού δὲν ἀντιχτυποῦνε, μὰ πού ἁρμονίζουν τὰ χρώματα Ἀγαπᾷ κι ἀφωσιώνεται· μὰ πιὸ πολὺ δ ο υ λ ε ύ ε ι. Εἶναι θετική· αὐτὸ τὸ κύριο γνώρισμά της. Καταλαβαίνει Ἐγὼ δὲ θὰ δίσταζα νὰ τὴν πῶ καὶ π ε ζ ή, ἀνεβάζοντας τὴ λέξη σὲ ὅλο τὸ πλατὺ καὶ τὸ σοβαρό της νόημα, ἀντίθετα πρὸς τὴν ποίηση τοῦ σύγνεφου, τοῦ ἄρρωστου, τοῦ ρωμαντικοῦ. Ὁ ἔρωτας τὴν πληγώνει, τὴ γλυτόνει ἡ τέχνη της.

Συχνὰ πυκνὰ ὁ διαπλασμένος ἄνθρωπος ἔχει ἔξος ἀπὸ τὴ φυσ κή του πατρίδα, κι ἄλλη μιὰ πατρίδα πνευματική. Τῆς Μύρτου ἡ πατρίδα εἶναι ἡ Ἀμερική, ὁ σωστὸς κόσμος τῆς ἐλεύθερης γυναίκας. Καὶ δὲν πιστεύω, μ' ὅσα κι ἂν κατηγοροῦν τοῦ ἀμερικανισμοῦ οἱ σεβαστοὶ πάντα καὶ ἀριστοκρατικοὶ θησαυροφύλακες τῶν

κλασσικῶν παραδομένων, δὲν πιστεύω νὰ μπορῇ κανεὶς τόσο εὔκολα νὰ τὸν καταφρονήσῃ τὸ μεγάλο καὶ τὸν ὁλοκαίνουριο τοῦτο πολιτισμό, καὶ νὰ μὴν πάρῃ παραδείγματ' ἀπὸ κεῖνον, ἀκόμη καὶ γιὰ ζητήματα τῆς ἰδέας καὶ τῆς τέχνης. Βέβαια, ἕνας ἀπέραντος καὶ πολυποίκιλος κόσμος, σὰν τὴν Ἀμερική, δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι σὰ μονοκόμματη Ἐδὲμ σοφίας κι ὁμορφιᾶς. Παραδέχουμαι πὼς ἀπὸ κεῖθε μᾶς ἔρχουνται καὶ δείγματα σημαντικὰ μπακαλοσύνης καὶ προστυχιᾶς. Μὰ ἡ ἁμαρτωλὴ γερόντισσα ἡ Εὐρώπη πόσες ντροπὲς δὲν κρύβει μέσα της! «Περίληψη τῆς ὅλης γῆς» τὴν εἶπε τὴν Ἀμερικὴ σ' ἕνα του ποίημα ὁ μεγαλόστομος Πίνδαρός της, ὁ Οὔϊτμαν. Τἀστέρια τῶν Οὐάσιγκτων καὶ τῶν Φραγκλίνων, τῶν Πὸφ καὶ τῶν Ἔμερσον, τῶν Οὔϊτμαν καὶ τῶν Οὔϊστλερ, καὶ τώρα τελευταῖα τοῦ Οὔϊλλιαμ James, τοῦ περίφημου ἱδρυτῆ τῆς φιλοσοφίας τοῦ πραγματισμοῦ μᾶς ἔρχονται ἀπὸ κεῖθε Μὰ τοῦ κόσμου τοῦτου τοῦ πιὸ ἀληθινὰ νέου καὶ πιὸ λυτρωμένου ἀπὸ τὰ παραδομένα τῶν αἰώνων ποὺ γίνονται πρόληψις, κι ἀπὸ τὴν κατάχρηση τῆς νεκρολατρείας, πρέπει νὰ τοῦ λογαριασθῇ γιὰ μεγάλος ἔπαινος ὅτι χρόνια τώρα μάχεται κι' ὁλοένα κατορθώνει καὶ γενναῖα συμπληρώνει μίαν ἐπανάστηση· τὴν ἐπανάσταση ἀπὸ κεῖνες ποὺ προωρισμένες εἶναι νἀλλάξουν τὴν ὄψη τοῦ κόσμου· τὴν ἀναγνώριση τῆς γυναίκας, ἰσότιμης σὲ ὅλα στὸ πλευρὸ τοῦ ἄντρα. Εἶναι ὁ τόπος ποὺ στυλώνει τεράστια ἀγάλματα στὶς γυναῖκες· Ὁ θετικὸς νοῦς ὁ ἀμερικανισμός, ἂν ἀγαπᾶτε, τῆς Μαρίας Μύρτου τὴν κάνει νὰ μὴν πολυκυνηγᾷ μέσα στὸ δρᾶμα καλλιτεχνικὲς πόζες ἰδεολόγου ὀνειροπλέχτη ἀνίσως καὶ καλὰ θυμοῦμαι. Εἶναι ἀλήθεια πὼς καμιὰ φορὰ σὰ νὰ παθαίνῃ ἀπὸ κρούσματα κάποιας ρητορικῆς, ποὺ δὲ μὲ πολυσυγκινεῖ ἡ ζέστα τῆς ἀγάπης της μ' ἀρέσει, ὄχι τῆς λογιοσύνης οἱ ροκέτες. Ἡ Μαρία Μύρτου μᾶς ἔρχεται γυναίκα πάντα, πάντα βαλμένη νὰ ἐκπληρώσῃ παράπλευρα τοῦ ἀντρός της κάποιονε διαφορετικό, μὰ ὅμοια σοβαρὸ καὶ κυρίαρχο, προορισμό, πιὸ πολὺ στοργῆς παρὰ ἐνέργειας, πιὸ πολὺ τῆς καρδιᾶς, παρὰ τοῦ νοῦ ὑποκείμενο. Μὰ τὸ καράβι της εἶνα καλὰ σαβουρωμένο. Στὴν ἀρχὴ μᾶς δείχνεται σὰ μιὰ παιδούλα καλοστόχαστη, μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ ἄντρα της καὶ τῆς δουλειᾶς της, ποῦ δὲ βάνει τὸ κακὸ ὁ νοῦς της. Εἶναι ἀλήθεια πῶς τὸ σκουλήκι τῆς ἔγνοιας καὶ μία μάντισσα ὑποψία μέσα στὴν ἀφωσίωσιν τῆς καρδιᾶς της καὶ μέσα στοῦ λογισμοῦ της τὸ στέρεο δρόμο, σὰ νὰ τὴ βασανίζῃ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ.

Τὸ παρουσίασμα τῆς γύφτισσας σὲ μιὰ σκηνὴ σὰ νὰ μὴν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ ἀντικειμενικὸ μετουσίωμα τῆς ὑποψίας τούτης, τοῦ σκουληκιοῦ τὸ συμβόλισμα. Ἡ νέα γυναίκα τούτη δὲν ὑποδηλώνει τὰ ἐξαιρετικά της χαρίσματα σὲ γνῶμες καὶ σὲ φερσίματα παράξενα, ἐπαναστατικά, ἀντικοινωνικά· σέρνει τὴ φυσικὴ καὶ τὴν κοινωνικὴ ἄλυσίδα της μὲ τὴ στερεότητα τῆς χειραφετημένης της ψυχῆς· εἶν' ἐλεύτερη, γιατὶ ὑποτάσσεται. Χαίρεται μὲ τὴν ἐπιτυχία της στὸ ἐπάγγελμά της· χαίρεται μὲ τὸν ἔρωτά της πρὸς ἐκεῖνον, ἀρκετὰ γυναίκειο ἀρκετὰ τυφλὸ σὰν κάθε ἔρωτας. Πλάθει ἕνα δύσκολο ταίριασμα μιᾶς ὁμόζυγης, μιᾶς μητέρας, μιᾶς τεχνίτρας, μιᾶς συντρόφισσας ὁδηγήτρας τοῦ ἄντρα καὶ στὸ σπίτι καὶ πέρ' ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ παντοῦ. Αἰσιόδοξη, πιστεύει πρὸς στιγμὴ πὼς θὰ μποροῦσε νὰ τὰ βολέψῃ μὲ τὴ μητέρα Μεμιδὼφ καὶ νὰ γιομίσῃ μὲ τὴν ἁρμονία της τὸ σπίτι τοῦ ἄντρα της· καὶ δὲν κάνει τιποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ξαπολύσῃ ἴσα καταπάνου της ὅλες τὶς δύναμες τῆς ξιπασμένης καὶ πανούργας φαμελιᾶς.

(ἀκολουθεῖ) ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΑ

«Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.» — Ἡ Ρώμη εἶχε γίνει κοσμοκράτειρα καὶ ἑνόσω ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο τόσον ἐγένετο καὶ τυραννική. Οἱ Ρωμαῖοι ὀνομάζουσι τὸ κράτος των orbis Romanus, ἤτοι Ρωμαϊκὸς κόσμος, καὶ εἶχε γίνει πράγματι κόσμος ὁλόκληρος. Καὶ μανθάνομεν τοῦτο ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν πολιτικὴν Ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν Ἅγιον Εὐαγγελιστήν. «ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.» Ὥστε ἡ οἰκουμένη πλέον ἦτο ὑποτελὴς εἰς αὐτήν. Τὰ διάφορα βασίλεια, αἱ ἡγεμονίαι, αἱ ἀρχαὶ εἶχον ἐξαφανισθῆ. Ὁ Αὔγουστος κυριαρχεῖ καὶ λοιπὸν ὀφείλει ἡ οἰκουμένη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγήν του. Τότε τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα τῆς ἀπογραφῆς. Καὶ κατ' αὐτὴν ἔχει γεννηθῇ ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὡς ἦτο ὡρισμένον νὰ πληρωθῇ ὁ προφητικὸς λόγος: «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα. Ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν υἱόν μου τὸν Ἰσραήλ.» — Ὁ Αὔγουστος ἐζήτησε τὴν ἀπογραφὴν διὰ τὴν πληρωμὴν φόρων· οἱ ἀπογραφόμενοι ἀπεγράφοντο εἰς τὴν δουλείαν του. Συνυπογράφεται δὲ καὶ

ὁ ὡς ἄνθρωπος φανεὶς Θεός, ὅστις ἤρχετο ὅπως σώσῃ τὸν παραπεσόντα ἄνθρωπον, τὸν γενόμενον ὑποτελῆ εἰς τὴν δουλείαν τοῦ κακοῦ.

Αἱ γνώσεις, τὰ γράμματα, αἱ ὡραῖαι τέχναι δὲν εἶχαν ἐκλείψει. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων εἶχον φωτισθῆ καὶ οἱ μετὰ ταῦτα. Ἡ φιλοσοφία εἶχε φθάσει τὸ κατακόρυφον σημεῖον της καὶ ὅμως ὁ ὀρθὸς λόγος εἶχεν ἐκλείψει παντελῶς. Ἔξοχοι νόες φαίνονται πολλοί. Παρουσιάζουσιν ἔργα πνευματικὰ καὶ ὑλικὰ θαυμάσια. Ἀλλὰ τὴν ἐκ τῶν χειρῶν των μορφουμένην ὕλην ἀποθεώνουσι καὶ λατρεύουσι. Προσφέρονται καὶ ἀνθρώπινοι θυσίαι εἰς τὰς θεότητας αὐτάς· οἱ γονεῖς τὰ ἴδια των τέκνα, δι' ἕνα ἢ δι' ἄλλον λόγον, εἰς πᾶσαν μεγάλην ἐπιχείρησιν, ἢ πρὸς ἐξιλασμόν. Τοῦτο ἀπαιτοῦσιν οἱ θεοὶ ἐκεῖνοι.

Καὶ ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ σφάζῃ τὸ ἴδιόν του τέκνον, νὰ τὸ ρίπτῃ εἰς τοὺς κρημνούς, νὰ τὸ ἐγκαταλίπῃ, νὰ τὸ παραδίδῃ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἀγκάλην ἑνὸς πυρακτωμένου ἀγάλματος. Ἀναλόγως τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως, τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν, ἔχει τὸν βαθμόν της ἡ ἀποκτήνωσις καὶ ἡ ὠμότης. Καὶ γίνονται αἱ θυσίαι μετὰ χαρᾶς, διότι ἐκπληροῦται καθῆκον ἱερόν, ἢ διότι τὸ ἐγκρίνει ὁ ἀρχηγός, ὁ πατὴρ τοῦ τέκνου. Ἀλλ' ἂν ὁ ἐπίγειος πατὴρ ἀποπλανᾶται καὶ σκληρύνεται, ὁ ἐπουράνιος ὅμως κοινὸς Πατὴρ δὲν λησμονεῖ τὸ ἔργον τῶν χειρῶν του, οὐδὲ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸ ὑπόσχεσιν. Ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν, λέγει ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν. Μόνον ὁ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Λόγος ὢν τοῦ Θεοῦ, ἠδύνατο πλέον νὰ ἐπιφέρῃ θεραπείαν, φωτίζων διὰ τοῦ λόγου Του τὴν σκοτισθεῖσαν ἀνθρωπότητα, ἐφαρμόζων Αὐτὸς εἰς Ἑαυτὸν τὸν φωτίζοντα λόγον εἰς τὴν ἐπὶ γῆς πορείαν Του, δίδων Ἑαυτὸν ὑπογραμμὸν τελειότητος, ὡς Ἑαυτὸν ἔδωκεν. Ἔδειξε τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν αἰώνιον Μακαριότητα καὶ τὴν ἐπὶ γῆς εὐδαίμονα τοῦ ἀνθρώπου πολιτείαν καὶ ζωήν.

Τὸ Εὐαγγέλιον εἶνε οὐρανός. Ὅπως εἰς τὸ ἄπειρον τοῦ οὐρανοῦ γλαυκὸν δὲν εὑρίσκει τις τέλος, τοιουτοτρόπως καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, ὅσον περισσότερον ἐρευνᾶται καὶ ἑρμηνεύεται τόσον περισσότερον φαίνεται ἡ ἐν αὐτῷ ἄπειρος τοῦ Ἀνάρχου καὶ Αἰωνίου καὶ Ἀνεξιχνιάστου σοφία καὶ ἡ Θεϊκή Του δύναμις. Ἡ ἀνθρωπότης εἶχε περιπέσει εἰς σκότος βαθύ, εἶχεν ἐξαχρειωθῆ ὑπερμέτρως, ὅταν ἔχασε τὴν γνῶσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ὅπου εἶχεν αὕτη δικσωθῆ φαίνεται στρέβλωσις τοῦ νόμου, πονηρία, δολιότης, αἰσχροκέρδεια, φιλαργυρία. Ἐσκοτίσθη, ἐξηχρειώθη, ἀλλὰ δὲν εἶχε καὶ πολὺ ἄδικον. Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, ἦτο ἡ βάσις τῆς φιλοσοφίας. Ὡραῖον τοῦτο τὸ λόγιον καὶ ὀρθότατον. Ἀλλὰ τίνος Κυρίου φόβον; Ὅλων τῶν ἀρετῶν ἡγεμὼν εἶνε ἡ εὐσέβεια. Ἀληθέστατον. Ἀλλὰ ποῦ ἦτο τὸ καλὸν παράδειγμα τὸ ὁποῖον ὤφειλε νὰ σέβεται ἡ ἀνθρωπότης;

Τίς ἤθελε πείσει τὸν ἐπὶ γῆς θνητόν, ὅτι ὤφειλε νὰ ἦνε σώφρων, ἀφοῦ οἱ θεοί του ἦσαν ὅλως διόλου τὸ ἐναντίον; Ἐκεῖνοι, οὔτε ὁ εἷς τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου ἐσέβετο, οὔτε δικαιοσύνην ἐγνώριζον. Ὁ εἷς ἔκλεπτε τὸν ἄλλον. Ὁ ἰσχυρότερος ἐθανάτωνε τὸν ἀδύνατον. Ὁ πατὴρ ἔτρωγε τὰ τέκνα, καὶ τὰ τέκνα ἐφόνευον τὸν πατέρα. Πραότητα οὐδεμίαν. Φθόνους καὶ ἔριδας καὶ φόνους καὶ ἐκδικήσεις εἶχον ἀναμεταξύ των. Ὄχι μόνον ταπεινοφροσύνης ἐστεροῦντο, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἔπαρσιν καὶ πλεονεξίαν εἶχον. Ὥστε τοιαῦτα παραδείγματα πρὸς ἀπομίμησιν, καὶ τοιαύτη διδασκαλία θρησκευτικὴ δὲν ἠμποροῦσε νὰ μορφώσῃ χαρακτῆρα πραγματικῶς εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον, παρὰ τὰ ὡραῖα καὶ σοφὰ λόγια τῶν κατὰ καιροὺς ἐκ φύσεως ἐναρέτων καὶ εὐσεβῶν.

Γνῶθι σαυτόν, εἶπεν ὁ ὕπατος τῶν φιλοσόφων, ἰδὼν τὸ σφαλερὸν τῶν συγχρόνων του περὶ θεότητος, καὶ ἀποπειραθεὶς νὰ διορθώσῃ τὴν πλάνην των.

Ἀλλὰ τὸ *Γνῶθι σαυτὸν* ἐφάνη μόνον εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

«Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.» Γεννᾶται εἰς ἓν σπήλαιον, εἰς μίαν φάτνην ἀλόγων, δίδων ἀπ' ἀρχῆς τὸ σημεῖον τῆς ταπεινοφροσύνης, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς δίδει τὸ σημεῖον τῆς Θεότητός Του, τῆς κυριότητός Του ἐπὶ τοῦ παντός. Ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν Προφητῶν Μωϋσέως μέχρι τοῦ ἐσχάτου τούτων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ κηρύσσεται ἡ ἔλευσις Του τρανῶς· καὶ ὅταν ἦλθε παραγνωρίζεται, παρὰ τὰς τρανὰς τῶς Προφητῶν ρήσεις, διότι ἡ διδασκαλία Του δὲν συμφέρει εἰς τοὺς πολλούς. Ἡ ἀδικία εἶχε δεσπόσει τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Διδάσκει σωφροσύνην, δικαιοσύνην, πραότητα, τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, μέχρις αὐτοθυσίας, δίδων Αὐτὸς Ἑαυτὸν παράδειγμα. Καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον διὰ τοῦ Λόγου Του εὐδαίμονα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μακάριον, ἀμειβόμενον εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἐὰν μείνῃ εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας Του. Ἀλλ' ἡ φιλανθρωπία Του ἀνείκαστος καὶ ἀπαραδειγμάτιστος. Καὶ ἂν παρεξέκλινε τῆς εὐθείας,

ἀλλὰ συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν μετενόησε καὶ ἐπανέρχεται, δέχεται αὐτὸν μετὰ τῆς ἰδίας ἀγάπης, καὶ διδάσκει τοῦτο, καὶ ἀπαιτεῖ τοῦτο παρὰ τῶν Ἑαυτοῦ: «Ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ,λέγων, Μετανοῶ,ἀφήσεις αὐτῷ.» «Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενήκονταεννέα δικαίους, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι μετανοίας.» – Οἱ σοφοὶ ἄνθρωποι διδάξαντες ἐδίδαξαν, ἀτελῶς, κατὰ τὸ δοθὲν εἰς αὐτοὺς παρὰ τοῦ Θεοῦ τάλαντον. Ὁ Θεὸς διδάξας ἐδίδαξε τελείως, ὡς μόνος Ἐκεῖνος εἶνε τέλειος, ἀλλὰ καὶ ὡς Πατὴρ πονῶν διὰ τὸ τέκνον Του. Ἔδωκε τὸν οἶνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔλαιον διὰ τὰς πληγάς του. «Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.»— Ἐμπλήσσει θαυμάτων τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ πάσχοντες αἰσθάνονται τὴν Θεότητά Του καὶ τὰ ἀκάρθατα πνεύματα προσέτι. Ὁ τυφλός, ὁ καθήμενος παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ προσαιτῶν, ὅταν ἤκουσεν, ὅτι διέρχεται διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης: Ἰησοῦ, υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με! ἔκραξε. Καὶ ὅτε τὸν ἠρώτησε, λέγων. Τί σοὶ θέλεις ποιήσω; Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω, ἀπαντᾷ ὁ τυφλός. Ἄξιον τοῦ Θεοῦ τὸ αἴτημα τοῦ ἐπαίτου. Παρὰ τῶν ἄλλων ἐζήτει κανένα ὀβολὸν ἢ ὀλίγων ἄρτον· παρὰ τοῦ Θεοῦ, ζητεῖ τι, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ τῷ δώσῃ. Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ, λέγει τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα διὰ τῶν χειλέων τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ἐβασάνιζε. Διὰ τῆς ἐξουσίας τὴν ὁποίαν ἔχει μόνον ὁ Θεὸς ἐπὶ πάντων διατάσσει αὐτό, λέγων· Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.—Πολέμιοι ἐφάνησαν καὶ τότε καὶ ὕστερον καὶ παντοῦ καὶ πάντοτε. Ἀλλ' οἱ πολέμιοι ἔρχονται καὶ παρέρχονται καὶ χάνονται, εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν, ἐντὸς τῶν τάφων των. Ἐκεῖνος αἰώνιος καὶ Ἀθάνατος Βασιλεὺς τῆς δόξης Χριστός, «καὶ τῆς Βασιλείας Αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος». Καὶ πάντοτε διὰ τὸν μετανοοῦντα «οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος, πολυέλεος καὶ ἀληθινός, μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων» ὄχι μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα, καὶ τώρα, καὶ ἐσαεί. Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, λέγει τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς Του, ὁ μέγας Παῦλος.

Ἐν Μονάχῳ **Μαρία Πινέλλη.**

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

(Αἱ μαθήτριαι καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης)

Ἀλκιβιάδης. Λοιπὸν ἡ πρώτη καταδίκη ἔφθασεν εἰς τὸν σκοπόν της. Ὁ Φειδίας εἶναι ἄρρωστος εἰς τὰς φυλακάς. Ἴσως καὶ ἀποθάνει μέσα ἐκεῖ εἰς τὸ σκότος, αὐτὸς ποῦ ἐφώτισε τὴν Ἑλλάδα μὲ τὸ φῶς τῆς μεγαλοφυΐας του.

Θεοδότη. Νὰ σοῦ εἰπῶ, Ἀλκιβιάδη. Εἶναι ἐντροπή μας ὅλων ἡμῶν τῶν νέων νὰ ἀφήσωμεν νὰ γίνῃ τέτοιο ἔγκλημα. Εἶναι ἀδικία πρὸς τὴν πατρίδα μας, αὐτὸ τὸ ὁποῖον κάμνουν οἱ Λακωνόφιλοι ὀλιγαρχικοί.

Μυρτώ. Μήπως ὁ Περικλῆς δὲν ἠμποροῦσεν, ἂν ἤθελε, νὰ ἀποφυλακίσῃ τὸν Φειδίαν. Μὲ δέκα μόνον λόγια του εἰς τὴν ἀγορὰν θὰ ἐκέρδιζε τὴν ὑπόθεσιν.

Ἀλκιβιάδης. Ὁ θεῖος μου δὲν εἰμποροῦσε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν δίκην αὐτήν.

Μελπομένη. Μὰ γιατί, γιατί; ἀφοῦ εἶναι τόσον φίλος στενὸς καὶ θαυμαστὴς τοῦ Φειδίου;

Ἀλκιβιάδης. Δὲν ἠξεύρετε λοιπὸν γιατὶ τὸν κατηγοροῦν οἱ ἀχρεῖοι αὐτοί; Καὶ ὅτι ἡ πρὸς τὸν Φειδίαν κατηγορία ἀνταναχλᾶ καὶ εἰς τὸν Περικλέα καὶ ἀτιμάζει τοῦτον ὅσον ἐκεῖνον;

Μυρτώ. Πῶς θέλεις νὰ εἰξεύρωμεν τὰ φρικτὰ αὐτὰ πράγματα;

Ἀλκιβιάδης. Λοιπὸν ἀφοῦ τὴν πρώτην φορὰν τὸν ἐκατηγόρησαν ὅτι εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ χρυσάφι τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς καὶ αὐτὸς ποῦ τοὺς ἐγνώριζεν εἶχε τὴν εὐφυΐαν νὰ κατασκευάσῃ τὸ φόρεμα ὅλο κινητόν, ὥστε τὸ ἐζύγισεν εἰς τὴν δίκην, αὐτοὶ μαινόμενοι ἐπενόησαν ἄλλην κατηγορίαν. Ὅτι δηλαδὴ ὁ Φειδίας ἔφερε γυναῖκας εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, τὰς ὁποίας παρέδιδεν εἰς τὸν Περικλέα....

Θεοδότη. Εἶναι φοβερόν! Ἄτιμον! Κακοηθέστατον! Δι' αὐτὸ ὁ Περικλῆς δὲν ἐπενέβη εἰς τὴν δίκην αὐτήν. Λόγος ἰσχυρότερος διὰ νὰ ἐπέμβωμεν ἡμεῖς, Ἀλκιβιάδη.

Ἀλκιβιάδης. Ναί. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπέμβωμεν;

Μελπομένη. Δωροδοκοῦντες τοὺς φύλακάς του. Ἐσὺ ἔχεις χρήματα. Ὁ Ἐφιάλτης ὁ μεγάλος φίλος τοῦ κόμματος θὰ μᾶς βοηθήσῃ, διὰ τὴν ἐξεύρεσιν πλοίου, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ φυγαδευθῇ ὁ διδάσκαλος.

Ἀλκιβιάδης. Ἡ ἰδέα εἶναι θαυμασία. Ἀλλὰ ἐγὼ ὅ,τι καὶ ἂν ἐνεργήσω δὲν θὰ ἔχῃ ἀποτέλεσμα Δὲν μὲ θεωροῦν, βλέπεις, ἀρκετὰ σοβαρὸν ἄνθρωπον. Θέτω λοιπὸν εἰς τὴν διάθεσίν σας ὅσα χρήματα θέλετε καὶ ἀφίνω εἰς τὴν εὐφυΐαν σου, ὦ Θεοδότη, τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὡραίας αὐτῆς ἰδέας.

Θεοδότη. Λοιπόν. Ἰδοὺ τὸ σχέδιόν μου. Θὰ ἐπισκεφθῶ τὸν Φειδίαν εἰς τὴν φυλακήν, ἐνδυμένη μὲ διπλᾶ φορέματα καὶ μὲ διπλοῦν ποδήρη πέπλον. Ἐκεῖ θὰ ὑποβάλω τὸ σχέδιόν μας, θὰ τοῦ ἀφήσω τὰ ἄχρηστα εἰς ἐμὲ φορέματα καὶ τὸν μακρὺν πέπλον. Θὰ ὑπάγω συνοδευομένη ἀπὸ μίαν δούλην καὶ θὰ εἴπω ὅτι εἶμαι ἡ ἀδελφή του καὶ τοῦ ἀφήνω τὴν γυναῖκα αὐτὴν διὰ νὰ τὸν νοσηλεύῃ. Τὴν νύκτα ὁ Φειδίας θὰ ἐνδυθῇ τὰ φορέματά μου, θὰ σκεπασθῇ ἀπὸ κεφαλῆς μὲ τὸν μακρὺν πέπλον καὶ θὰ ἐξέλθῃ. Ἡ δούλη θὰ ἔχῃ ἀπομακρύνει προτήτερα τὸν φύλακα, στέλλουσα αὐτὸν μὲ γενναῖον φιλοδώρημα νὰ καλέσῃ ἰατρόν. Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ ἰδέα μου αὐτή;

Μελπομένη. Θουμασία! Θὰ ἔχῃς ὅμως τὸ θάρρος νὰ τὴν πραγματοποιήσῃς; Ἐγὼ θὰ ἐφοβούμην.

Θεοδότη. Ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι, ἀρκεῖ ὁ Ἐφιάλτης καὶ οἱ μαθηταί του νὰ μὲ βοηθήσουν, καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης νὰ καταβάλῃ τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα.

Ἀλκιβιάδης. Τρέχω ἀμέσως εἰς τὸν τοκογλύφον Εὔανδρον, ἀκόμη καὶ ἂν πρόκηται διπλὸν νὰ πληρώσω τὸ δάνειον. Διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν Περικλέα. Θὰ θελήσῃ νὰ μάθῃ εἰς τί θὰ μοῦ χρειασθοῦν τὰ χρήματα καὶ ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ τὸ ἐννοήσῃ καὶ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ.

Μυρτώ. Γιατί; Μήπως καὶ αὐτὸς δὲν θὰ θέλῃ νὰ σώσῃ τὸν Φειδίαν;

Θεοδότη. Ναί! Ἀλλ' ἐὰν γνωσθῇ ὅτι ἡμεῖς τὸν φυγαδεύομεν, βέβκια θὰ ὑποπτευθοῦν τὸν Περικλέα. Ἰδοὺ διατὶ πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν μὲ πολλὴν φρόνησιν.

Μελπομένη. Μία σκέψις. Ἰδσύ. Σὺ θὰ καταβάλῃς τὰ χρήματα, ἡ Θεοδότη θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ὁ Ἐφιάλτης μὲ ἀνθρώπους του θὰ ναυλώσῃ πλοῖον. Ἀλλὰ κανεὶς ἀπὸ ὅλους σας δὲν πρέπει νὰ φανῇ, ἄλλως ἐκθέτομεν εἰς μεγάλον κίνδυνον τὸν Περικλέα

Ἀλκιβιάδης. Ἡ Μελπομένη ἔχει δίκαιον. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐνεργήσωμεν;

Θεοδότη. Ἰδού. Ἐσκέφθηκα. Θὰ καλέσωμεν τὸν Ἀγοράκριτον τὸν πολυαγαπημένον φίλον καὶ μαθητὴν τοῦ διδασκάλου. Θὰ τοῦ εἰποῦμεν, ὅτι ἐὰν δὲν σπεύσωμεν νὰ φυγαδεύσωμεν τὸν Φειδίαν θὰ ἀποθάνῃ γρήγορα ἐντὸς τῶν φυλακῶν. Καὶ θὰ τοῦ προτείνωμεν νὰ φύγῃ μαζή του, ἐπιβιβαζόμενος αὐτὸς προτήτερα εἰς τὸ πλοῖον. Ἐὰν ὁ Ἀγοράκριτος ἐξαφανισθῇ μαζὴ μὲ τὸν Φειδίαν, οἱ δικασταὶ θὰ ὑποθέσουν ὅτι ἐκεῖνος τὸν ἐφυγάδευσε καὶ οὔτε ὁ Περικλῆς, οὔτε κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς θὰ ἐνοχοποιηθῇ.

Ἀλκιβιάδης. Ἔξοχα, μικραί μου συνομώτριαι, θουμάσια. Εἶσθε ἀντάξιαι τῆς Ἀσπασίας, μαθήτριαι. Καμμία βέβαια ἀπὸ τὰς μωρὰς καὶ στενοκεφάλους γυναῖκας τῶν ὀλιγαρχικῶν δὲν θὰ ἐπενοοῦσε τὸ σχέδιον αὐτὸ διὰ νὰ σώσῃ. ὄχι ἁπλῶς ἕνα ξένον, ἀλλ' οὔτε τὸν ἴδιον υἱόν της ἀκόμη.

Θεοδότη. Ὁ Φειδίας δὲν εἶναι ξένος δι' ἡμᾶς, Ἀλκιβιάδη. Ὁ Φειδίας εἶναι ὁ μέγας Ἕλλην, ὁ ὁποῖος τιμᾷ τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὸν ὁποῖον κάθε Ἀθηναῖος καὶ Ἀθηναία χρεωστεῖ ὀλίγην δόξαν καὶ ὀλίγον μεγαλεῖον τῆς πατρίδος του.

Ἀλκιβιάδης. Καλὰ εἶτα ἐγὼ ὅτι ἐσὺ θὰ διαδεχθῇς τὴν Ἀσπασίαν. Ὥστε καὶ τὰ κεφαλάκια τῶν Ἀθηναίων γυναικῶν ἠμποροῦν νὰ ἀντιλαμβάνωνται τὰς μεγάλας αὐτὰς ἰδέας καὶ τὰ ὡραῖα αὐτὰ νοήματα.

Θεοδότη. Καὶ εἰς τὰς σοβαρωτέρας ἀκόμη περιστάσεις εἶσαι ἐλαφρός, Ἀλκιβιάδη. Καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ. Τὸ μόνον ποῦ φοβοῦμαι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εἶναι ἡ ἀπερισκεψία σου, καὶ ἡ ἰδιαιτέρα εὐχαρίστησις ποῦ αἰσθάνεσαι, λέγων ἀνοησίας.

Ἀλκιβιάδης. Εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλοφρόνησιν. Σοῦ ἄξιζε, μὰ τὴν Παλλάδα, νὰ σὲ καταγγείλω, διὰ νὰ σοῦ δώσω δίκαιον. Ἀλλ' ἂς ἔχῃς χάριν. Πρῶτον διότι ἀγαπῶ πολὺ τὸν Φειδίαν καὶ ἔπειτα διότι νομίζω ὅτι ἀγαπῶ καὶ σὲ ὀλίγον. Καὶ ἐπειδὴ εὑρίσκω, ὅτι ἔχεις καὶ νοῦν καὶ κρίσιν, νομίζω ὅτι θὰ ἔκαμνα καλά, ἐκλέγων σε διὰ σύζυγον.

Θεοδότη. Αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ μεγαλείτερον δυστύχημα ποῦ ἠμποροῦσε νὰ μοῦ συμβῇ.

Ἀλκιβιάδης. Πῶς! δυστύχημα! Ἀρνεῖσαι λοιπόν; Ὥστε ἠπατήθην, ὅταν ἔλεγα ὅτι εἶσαι ἔξυπνη. Ἀποποιεῖσαι τὸν υἱὸν τοῦ Κλινίου, Θεοδότη; Τὸν ὡραιότερον, εὐφυέστερον καὶ πλέον πλούσιον καὶ κομψὸν καὶ ἀριστοκράτην γαμβρὸν τῶν Ἀθηνῶν;

Θεοδότη. Καὶ τὸν πλέον τρελλόν, ἄστατον, μάταιον καὶ γυναικόφιλον. Ἀλλὰ μὲ τὰς ἀνοησίας αὐτὰς ἡ ὥρα περνᾷ. Καὶ κάθε στιγμὴ πλησιάζει τὸν Φειδίαν εἰς τὸ τέλος.

Μελπομένη. Τί στιγμὴν ποῦ εὗρεν ὁ Ἀλκιβιάδης διὰ νὰ σοῦ κάμῃ τὴν πρότασίν του τοῦ γάμου! Ἐνῶ ὅ,τι ἔχουν αἱ Ἀθῆναι περισσότερον μέγα καὶ ἔνδοξον χάνεται, αὐτὸς παρουσιάζει πάλιν τὴν προσωπικότητά του εἰς τὸ μέσον. Ἴσως διὰ νὰ συνδεθῇ ἡ σωτηρία τοῦ Φειδίου μὲ τὸ ὄνομά του.

Ἀλκιβιάδης. Τὸ ὄνομά μου καὶ χωρὶς τὸν Φειδίαν θὰ μείνῃ εἰς τὴν αἰωνιότητα.

Ναυσικᾶ ἡ Φιλάρχαιος

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

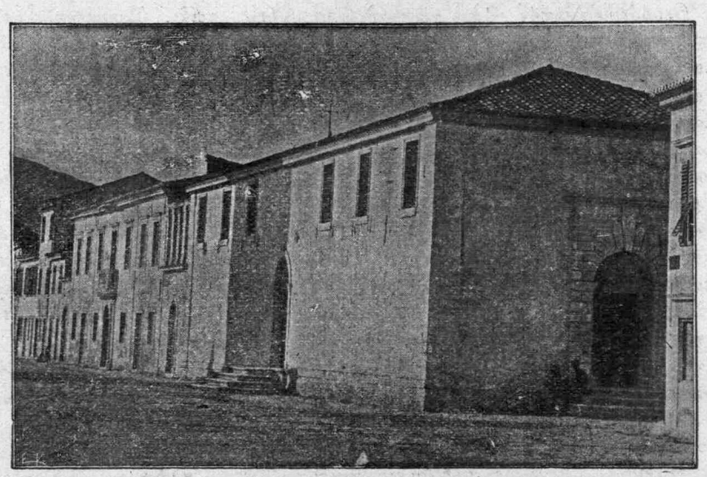

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΑΙ Η ΜΟΝΗ ΣΤΡΟΦΑΔΩΝ

Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ προστάτης τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἑώρταζε τὸ παρελθὸν Σάββατον.

Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ παρέρχεται εἰς τὴν πρωτεύουσαν σχεδὸν ἀπαρατήρητος. Οἱ περισσότεροι μάλιστα δὲν εἰξεύρουν, ὅτι ὁ Ἅγιος Διονύσιος ἦτο ὁ πρῶτος προσηλυτισθεὶς εἰς τὸν χριστιανισμὸν Ἀθηναῖος Ἐθνικός, καὶ ὁ Ἀρειοπαγίτης, ὁ ὁποῖος ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ φυγαδευθῇ ἀπὸ τὰς φυλακὰς τῶν Ἀθηνῶν ὁ Ἅγιος Παῦλος.

Πολὺ τυχηρότερος τοῦ Ἀθηναίου Ἁγίου Διονυσίου εἶναι ὁ ὁμώνυμός του Ζακύνθιος Ἅγιος, ὁ ὁποῖος ἔχει μοναδικὴν δημοτικότητα εἰς τὸ νησί, ὥστε καὶ ναὸν μετὰ μονῆς ὀνομαστὸν νὰ ἔχῃ καὶ δρόμον καὶ δάσος, τὰ ὁποῖα φέρουν τὸ ὄνομά του.

Οἱ Ζακύνθιοι ἄλλως ὅταν ὀμνύουν εἰς τὸν Ἅγιόν των, εἶναι ὡς νὰ ὀμνύουν εἰς ὃν ἀνώτερον καὶ τοῦ Θεοῦ ἀκόμη καὶ δὲν ὑπάρχει οἰκογένεια ἀπὸ τὴν ὁποίαν νὰ λείπῃ ἕνας τοὐλάχιστον Νιόνιος.

Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι εἰς τὴν ψήμην τοῦ Ζακυνθίου Ἐπισκόπου συνετέλεσε πολὺ καὶ ἡ διατήρησις ἀθίκτου τοῦ ἱεροῦ λειψάνου αὐτοῦ ἐπὶ τέσσαρας περίπου αἰῶνας. Τὸ λείψανον ἐκτεθειμένον ὡς ἡ σχετικὴ εἰκὼν ἐντὸς πολυτίμου θήκης προκαλεῖ τὴν κατάπληξιν τῶν πιστῶν διὰ τὴν τελειότητα τῆς διατηρήσεως.

Ἀλλὰ καὶ θαύματα πολλὰ ἀποδίδουν οἱ Ζακυνθινοὶ εἰς τὸν Ἅγιον Διονύσιον, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ καθησύχασιν τρικυμιῶν, ὁσάκις κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς του ἡ θάλασσα εἶναι ἀγρία καὶ οἱ μοναχοί, οἱ διαμένοντες εἰς τὴν μονὴν τῶν Στροφάδων ἀδυνατοῦν νὰ μεταβοῦν εἰς Ζάκυνθον διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν ἑορτήν. Οἱ πανηγυρίζοντες περιμένουν πάντοτε τὴν λέμβον τῶν μοναχῶν μὲ οἱανδήποτε κακοκαιρίαν, διότι ὁ Ἅγιος τοὺς προστατεύει καὶ σκορπίζει τὴν γαλήνην ὅπου πρὶν ἡ τρικυμία ἐβασίλευε.

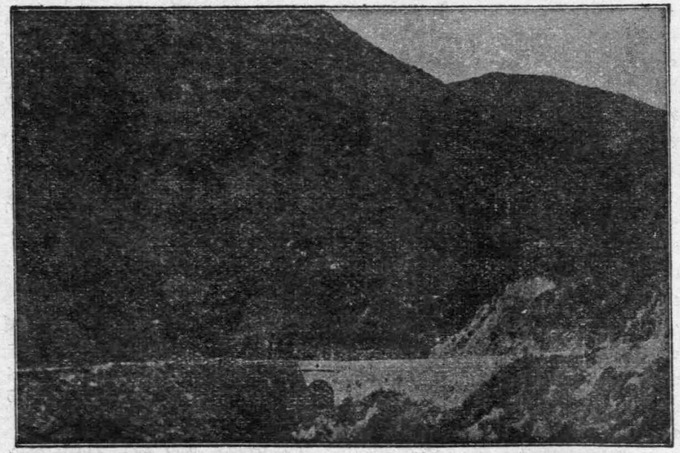

ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Ο ΔΙΛΔΟΧΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΝ

ΤΗΣ × ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Β'.

Ἓν βλέμμα ῥιπτόμενον ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ὑγιεινῆς τοῦ ἀναποσπάστου τούτου τῆς ἐπιδημιολογίας βάθρου, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἐπιδημιολογία εἶνε ἀδύνατον νὰ νοηθῇ, καταδεικνύει ἡμῖν τὰς ποικίλας φάσεις, ὑφ' ἃς ἐμφανίζεται ἡ ἐπιστήμη αὕτη, ἥτις ἀκολουθεῖ βῆμα πρὸς βῆμα εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς κυμάνσεις τὴν πορείαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐν αὐτῇ τῇ τῶν κοινωνιῶν κοιτίδι, ἐν τῷ χαώδει σκότει τῶν προϊστορικῶν αἰώνων, καθ' οὓς ἡ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος δρᾶσις ἐκυμαίνετο μεταξὺ τοῦ φανταστικοῦ καὶ τοῦ πραγματικοῦ, ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη καὶ ἰδίᾳ ἡ ὑγιεινή, ἡ ἐκπροσωποῦσα τὴν κατ' ἐξοχὴν φυσικὴν τοῦ ἀνθρώπου ζωήν, πρωτοστατεῖ εἰς τὸν μέγαν αὐτοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνα, ἀντιμετωπίζει, παρακολουθεῖ βῆμα πρὸς βῆμα τὴν ἐξέλιξιν καὶ πορείαν τοῦ μεγάλου τῆς ὑπάρξεως μυστηρίου. Τὸ ἀπροσπέλαστον ἰδίᾳ ἑλληνικὸν πνεῦμα ἀνήγαγεν εἰς τὴν ἁρμόζουσαν ὑψηλὴν περιωπὴν τὴν ἰδέαν τῆς ὑγιεινῆς· δι' ὃ καὶ ὁ πολὺς Haeser γράφει ἐνθουσιωδῶς, ὅτι «αἱ βάσεις τῆς ἰατρικῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησι ἦσαν ἀρρήκτως συνδεδεμέναι μετὰ τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν».

Καὶ ὄντως, ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς τροχιᾶς τῶν παρελθόντων αἰώνων τὸ ἀθάνατον ἑλληνικὸν πνεῦμα ἀνεῦρε τὴν θαυμασιωτέραν φυσικὴν πηγὴν τῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου, ὀνομάσασα θεὸν ταύτης τοῦ Ἡλίου τὸν υἱόν. Ἡ ἐξόχως ἐκπολιτιστική, ἡ φωταυγὴς ἑλληνικὴ διάνοια παραδεχθεῖσα τὸν Ἀσκληπιὸν τὸν μέγαν ἱδρυτὴν

καὶ ἰθύντορα, τὸν μέγιστον τῆς ἑλληνικῆς ἰατρικῆς ἡμίθεον, ὅστις κατεῖχε τὸ μυστήριον κατὰ τὸν Πίνδαρον «πολυπήμονας ἀνθρώποισιν ἰᾶσθαι νόσους» [1] πκραδεχθεῖσα, λέγω, τοῦτον ὡς υἱὸν τοῦ θείου Ἀπόλλωνος, τοῦ Παίωνος τῶν θεῶν ἰατροῦ, τοῦ ἐν ταὐτῷ ἐκπροσωποῦντος καὶ τὸν ζωογόνον τοῦ σύμπαντος κρατῆρα, ἀντελήφθη καὶ ἀνύψωσεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν μεγάλην τοῦ Ἡλίου ἀξίαν ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν. Ὁ ἰδεώδης καὶ πρωτότυπος κόσμος τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος διὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν λελογισμένης φυσικῆς παρατηρήσεως διέγνωσε τὴν ὑψίστην σημασίαν, ἣν ἔχει διὰ τὴν ζωὴν τοῦ σύμπαντος ὁ μέγας οὗτος θερμουργὸς καὶ φωτοβόλος ἀστήρ, δι' ὃ καὶ ἐκ τούτου ἐξήρτησε τὴν τῆς ἰατρικῆς πηγήν. Καὶ σήμερον, μετὰ πάροδον τόσων αἰώνων ἐν τῇ ἰλιγγιώδει τῆς ἐπιστήμης πορείᾳ, πνεύματα κύρους ὡς οἱ Duclaux καὶ Arloing ἐπιστημονικῶς ἀποδεικνύουσι τὸ ὀρθὸν τῆς ἀντιλήψεως τοῦ ἐν παντὶ προνομιούχου καὶ ἀθανάτου ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δι' ἀναμφισβητήτων δὲ ἐπιστημονικῶν πειραμάτων, οἱ ἐπιστήμονες διδάσκαλοι ἐπικυροῦσιν ὄντως μετὰ πάροδον τόσων χιλιετηρίδων τὴν *ἐξασθενητικὴν δρᾶσιν* τοῦ φωτὸς ἐπὶ τῶν παθογόνων μικροοργανισμῶν. Καὶ ὄντως ὁ Arloing ἐπὶ παραδείγματος κατέδειξεν, ὅτι τὸ βακτηρίδιον τοῦ ἄνθρακος οὐδαμῶς ἀνθίσταται ἐκτιθέμενον ἐπὶ δίωρον εἰς τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας. Ὁ Avorabi ἔσχεν ἀνάλογα ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ σηπτικοῦ βακτηριδίου καὶ τοῦ βακτηριδίου τοῦ τετάνου. Ἡ ἀπολυμαντικὴ οὕτω τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς δρᾶσις ἀποβαίνει σήμερον ἀναμφισβήτητος. Κατά τινας περιπτώσεις ἡ δρᾶσις τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, ἐὰν μὴ ἐπιφέρῃ τὴν τελείαν τῶν βακτηριδίων καταστροφήν, προκαλεῖ ἔκδηλον τῆς τοξικῆς αὐτῶν δυνάμεως ἐξασθένωσιν (Palermo πειράματα ἐπὶ τοῦ βακτηριδίου τῆς χολέρας). Ὅθεν ἡ τοῦ φωτὸς δρᾶσις ὡς παράγοντος ὑγιεινῆς ὑψίστου ἐνδιαφέροντος, κέκτηται σήμερον ἀναμφήριστον ἐπιστημονικὸν κῦρος τιμῶν διὰ μυριοστὴν φορὰν τὸ ἀλάνθαστον τῆς διανοίας τῶν ἀθανάτων προγόνων μας.

Ἐπισκοπῶν τις τὴν ἐξέλιξιν τῆς ὑγιεινῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς σήμερον εὐχερῶς ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ ἀρχικὴ ἰδέα τῆς ὑγιεινῆς ἔν τε τῷ ἀρχαίῳ ἑλληνικῷ κόσμῳ καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀρχεγόνοις λαοῖς συμπίπτει μὲ τὴν ἰδέαν τῆς θρησκείας. Τὰ Ἀσκληπιεῖα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἔνθα ἀνεφάνησαν οἱ πρῶτοι ἐμπνευσμένοι ἱεροφάνται τῆς ἰατρικῆς, τὰ θεραπευτικὰ καὶ θρησκευτικὰ ἅμα ταῦτα ἱδρύματα τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐκπολιτιστικοῦ τῆς ἀρχαιότητος λαοῦ, εἰς ὃν ὀφείλομεν ὅλας τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας, ἀποτελοῦσιν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις πρότυπα ὑγιεινῆς ἱδρύματα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀπαντωσῶν εἰς πλείστους τῆς ἀρχαιότητος συγγραφεῖς περιγραφῶν. Ἐντὸς τῶν ἱερῶν τούτων θεραπευτηρίων, ὡς ἐπισταμένως ἐμελέτησε καὶ περιέγραψεν ἐν τῷ συγγράμματί του «Ἀσκληπιὸς καὶ Ἀσκληπιεῖα» ὁ διαπρεπὴς συνάδελφος κ. Ἀραβαντινός, ἐτελεῖτο καὶ ἐφηρμόζετο ἀρτία ἡ ὑγιεινὴ καὶ σήμερον μετὰ πάροδον τόσων χιλιετηρίδων τὰς αὐτὰς σχεδὸν τῶν ἀρχαίων ὑγιεινὰς ἀρχὰς δεχόμεθα, δι' ὃ καὶ ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἰατρικῆς Ἱπποκράτης, ὁ ἀληθὴς φάρος ὑφ' οὗ ἐπὶ αἰῶνας ἐφωτίσθη ἡ ἱερὰ τέχνη, ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς Κῶ, ὁ διατυπώσας τὰ ὑγιεινὰ παραγγέλματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐν τῷ ἀθανάτῳ αὐτοῦ Ἰατρικῷ Κώδηκι, θεωρεῖται ὡς ὁ μέγιστος ὑγιεινολόγος τῆς ἀρχαιότητος καὶ ὁ ἱδρυτὴς τῆς νεωτέρας ἐπιστημονικῆς ὑγιεινῆς. Τούτου δὲ τὸ σύστημα περὶ «ἀέρων, ὑδάτων καὶ τόπων» μιμούμενος ὁ πατὴρ τῆς νεωτέρας ὑγιεινῆς Pettenkoffer ἐδίδαξε τὴν ὑψίστης σημασίας ὑγιεινὴν τοῦ περιβάλλοντος ἐπίδρασιν. Ἐξ Ἑλλάδος ἡ ἱερὰ τέχνη μετεβιβάσθη εἰς τὴν Ρώμην, εἰς τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ Πυθαγόρειοι ἐξήσκουν θεραπευτικὴν ὑγιεινὴν βασιζομένην ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς τοῦ περιβάλλοντος, ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς τῆς διαίτης, ἐπὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς γυμναστικῆς.

Ἡρόδικος ὁ Πυθαγόρειος ἰατρὸς εἶναι ὁ ἐφευρέτης τῆς ἰατρικῆς γυμναστικῆς τὸ 440 π. Χ.

«Ἡρόδικος δὲ παιδοτρίβης ὢν καὶ νοσώδης γενόμενος μείξας γυμναστικὴν ἰατρικῇ ἀπέπναισε πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἑαυτὸν ἔπειτ' ἄλλους ὕστερον πολλούς». (1)

«Εἰς φθίσιν ἀνήκεστον πάθος ἐμπεσόντα (τὸν Ἡρόδικον) καὶ μείξαντα πρῶτον ἀνθρώπων γυμναστικὴν ἰατρικῇ μακρὸν ποιῆσαι τὸν θάνατον αὐτῷ καὶ τοῖς ὁμοίως νοσοῦσι» (2).

Ἡ ὑγιεινὴ ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως δυνατὸν νὰ διαιρεθῇ εἰς θρησκευτικήν, πολιτικὴν καὶ ἐπιστημονικήν, παρά τισι λαοῖς ἐπικρατεῖ ἡ θρησκεία, παρ' ἄλλοις ἡ πολιτεία. Ὁ Μωϋσῆς ἀφ' ἑνός, ὁ Λυκοῦργος ἀφ' ἑτέρου προσωποποιοῦσι τὴν πρώτην ταύτην τῆς ὑγιεινῆς φάσιν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ἰσχύϊ. Τί τὸ σταθερώτερον, τί τὸ μᾶλλον ἁρμόζον εἰς τὸν χρόνον καὶ τὸ κλῖμα τῶν διαιτητικῶν καὶ ὑγιεινῶν κανόνων τῶν διατυπωθέντων ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως, ὑγιεινῶν διαταγμάτων στηριζομένων ἐπὶ τῆς πείρας καὶ τῆς παρατηρήσεως, κανόνων εἰλημμένων ἄλλως τε ἐν μέρει ἐκ τοῦ ἀρχαίου αἰγυπτικοῦ πολιτισμοῦ; αἱ αὐταὶ σκέψεις καὶ παρατηρήσεις ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς ἀρχαίους νόμους τῆς Σπάρτης καὶ τῆς Ρώμης.

Ἐν Ἀνατολῇ, ἐν Ἰνδίαις, Περσίᾳ, Αἰγύπτῳ, ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ τέλος ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα τῆς θρησκείας· παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις καὶ Ρωμαίοις ἡ ἰδέα τῆς πατρίδος, ἡ ἰδέα τῆς πολιτείας κυριαρχεῖ τῆς θεσμοθεσίας, ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν ἡ αὐτὴ ἁπλότης καὶ σταθερότης ἀντιλήψεως, ἡ αὐτὴ προσοικείωσις τῶν τῆς ὑγιεινῆς μέσων, ἡ αὐτὴ ψυχικὴ ἔνθους ὁρμὴ ἐν μιᾷ λέξει τοῦ ἀτόμου κατ' ἰδίαν καὶ τοῦ ἔθνους ἐν συνόλῳ πρὸς τὸν αὐτὸν εὐγενῆ καὶ ὑψηλὸν σκοπὸν τῆς ἐξελίξεως, ἧστινος κυριώτατος παράγων καὶ ἀπαραίτητος κρηπὶς εἶνε ἡ ὑγεία τῶν ἀτόμων ἐπὶ μέρους καὶ τοῦ ἔθνους ἐν ὅλῳ. Ἀλλ' ἐν τῇ μακρᾷ περιόδῳ τῆς τῶν ἀρχαίων ἐκείνων λαῶν ἀκμῆς ἀληθὲς πρότυπον τοῦ εὐγενοῦς καὶ ὑψηλοῦ τῆς ἐξελίξεως σκοποῦ παρέχει ἡμῖν ἡ θυμασία τῶν Ἀθηνῶν πολιτεία, ἡ τόσον ἀνθρωπίνως, τόσον καθαρῶς ἁρμονική. Τῇ ἐκλάμπρῳ ἐξελίξει τῆς Τέχνης καὶ Φιλοσοφίας κατὰ τὴν ἐξόχως διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐκπολιτιστικὴν ἐκείνην περίοδον ἰδιάζουσα ὑγιεινὴ λεπτὴ καὶ ὑπέροχος συμβαδίζει. Τὴν μεγαλοπρεπῆ τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου μόνωσιν, τὴν φλέγουσαν ἰουδαϊκὴν συγκέντρωσιν διαδέχεται ἡ ἀποκάλυψις νέων ἀναγκῶν, νέων πόθων· ποιηταί, πολιτικοί, μαθηματικοί, καλλιτέχναι, φιλόσοφοι, πάντες ὑπείκουσιν εἰς ὑπέροχον ὤθησιν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ὡραίου, τοῦ ἰδεώδους, τὸ ὁποῖον ἑνοῖ τὴν τοῦ σώματος χάριν μὲ τοῦ πνεύματος τὴν ἰσχύν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἄλλως ἢ δι' ἰδιαζούσης ὑγιεινῆς, καθ' ἣν τὸ πᾶν ἰσορροπεῖτο, ἰσοσταθμεῖτο, καθ' ἣν οἱ ἀγῶνες τοῦ σώματος ἐνηλλάσσοντο πρὸς τὰς τῶν Στωϊκῶν συζητήσεις καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἀγορεύσεις· δι' ὑγιεινῆς, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἤσκει ταυτοχρόνως τὴν μυϊκὴν καὶ πνευματικὴν ῥώμην πρὸς πλήρη καὶ ἁρμονικὴν ἀμφοτέρων ἀνάπτυξιν· δι' ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπέροχοι τῶν φιλοσόφων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης — ὁ Πυθαγόρας, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης — μεγίστην ἀπένειμαν σημασίαν εἴς τε τὴν ἀτομικὴν καὶ δημοσίαν ὑγιεινὴν ἀγωγὴν προτρέποντες τοὺς παῖδας εἰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις καὶ συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς λουτρώνων, ὑδραγωγείων κτλ. πρεσβεύοντες τέλος καὶ διδάσκοντες τὸ ἀπαραίτητον τῆς ὑγιεινῆς τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς ὑγιεινῆς τῆς διαίτης. Θαυμασία πολιτεία ἡ πολιτεία ἐκείνη τῶν Ἀθηνῶν, πολιτεία ἐν ᾗ ἕκαστος πολίτης προσεπάθει νὰ ἐξυψωθῇ μέχρι τῆς ὑπερόχου τελειότητος, τὴν ὁποίαν ὁ Λατῖνος ποιητὴς λακωνικώτατα διετύπου διὰ τοῦ «Νοῦς ὑγιὴς ἐν ὑγιεῖ σώμκτι» καὶ τὴν ὁποίαν μετὰ δύο ὅλας χιλιετηρίδας ὁ Βολταῖρος μετέφραζεν ὡς ἑξῆς: «ψυχὴ σοφοῦ ἐν σώματι ἀθλητοῦ».

(Ἕπεται συνέχεια)

[1] Πινδ. Πυθιον. I 46.

(1) Πλάτωνος Πολιτία III, 406.

(2) Πλουτάρχου Ἠθικά. Τομ III. σελ. 164, ἔκδ. Dan. Wyttenbach, Oxonii, 1797.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ

(Βραβευμένον ἔργον τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας)

Μιὰ βραδειὰ ὁ κύριος Beauchamp, εἶχε τὴν ἰδέαν νὰ ὁδηγήσῃ τὴν Ἑλένην, τὴν Δώραν καὶ ἕνα φίλο του τὸν Βιλὺ Γκρέκ, ἕνα νέον ζωγράφον Ἀμερικανόν, μαθητὴν τοῦ Ἰωάννου Παύλου Λωράν, εἰς τὸ καφενεῖον τῶν Παρισίων. «Ὁ Πρίγκηψ» εὑρίσκετο ἀκριβῶς ἐκεῖ. Ἐτοποθέτησαν τοὺς νεοελθόντας εἰς ἕνα τραπέζι πολὺ κοντὰ μὲ τὸ ἰδικόν του. Τοὺς ἐγύριζε τὴν ράχη, ἀλλὰ ἠμποροῦσε νὰ τοὺς βλέπῃ μέσα εἰς τὸν καθρέπτη, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐμπρός του. Βεβαίως καὶ αὐτὸς πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἔλθει διότι ἡ Ἑλένη τὸν ἄκουσε νὰ παραγγέλῃ τὸ δεῖπνον του, ἕνα ἀληθινὸ δεῖπνο ἀνθρώπου ὅπου γνωρίζει νὰ τρώγῃ λεπτὰ καὶ ἐλαφρά.

— Ὁ γείτονάς μας ἠξεύρει νὰ τρώγῃ, εἶπεν ἀγγλικά.

— Μὲ ράχη σὰν τὴν δική του, αὐτὸ δὲν μὲ ἐκπλήττει, ἀπεκρίθη ἡ δεσποινὶς Καρὸλ εἰς τὴν αὐτὴν γλῶσσαν· καὶ μόνον, ἐὰν ἔβλεπα τὴν ράχην του ἠμποροῦσα νὰ μαντεύσω τὸ δεῖπνον του.

— Τί σχέσιν ἔχει ἡ ράχη μὲ τὸν τρόπον ποῦ τρώγῃ κανείς; ἠρώτησεν ὁ Βιλὺ Γκρέκ.

— Τὸ πᾶν! ἀπεκρίθη ἡ Δώρα μὲ βεβαιότητα. Ἡ ράχη ἔχει μεγάλην φυτιογνωμίαν, αὐτή, — καὶ ἔδειξε μὲ ἕνα σημεῖον τὴν ράχην τοῦ «Πρίγκηπος» — ἀνήκει εἰς . . . . πῶς νὰ τὸ πῶ; εἰς ἕνα ἄνθρωπον ποῦ ξέρει νὰ ζήσῃ.

— Ἡ ἰδική μου ράχη ἀνήκει εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν; εἶπεν ὁ κύριος Beauchamp, γυρίζων μὲ κόπον τὸ κεφάλι σὰν νὰ ἤθελε νὰ παρατηρηθῇ τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ σώματός του.

— Ὄχι, ὄχι, καλέ μου Κάρολε, βεβαιώσου ἔχεις ράχη τιμίου ἀνθρώπου, ἀπεκρίθη ἡ δεσποινὶς Καρὸλ μὲ ὕφος περιφρονητικόν.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ κυρία Ρολάνδου ἔρριψε ἕνα λοξὸν βλέμμα πρὸς τὸν ἄγνωστον, συνήν-

τησε τὰ μάτια του μέσα εἰς τὸν καθρέπτην καὶ εἶδεν εἰς τὰ χείλη του ἕνα μειδίαμα, τὸ ὁποῖον τὴν ἔκαμε ν' ἀνατριχιάσῃ.

— Σιώπησε! εἶπε τότε εἰς τὴν νέαν κόρην, εἶμαι βεβαία ὅτι ὁ γείτονας μας ἐννοεῖ ἀγγλικά. —Δὲν ὑπάρχει κίνδυνος! Μόνον οἱ Γάλλοι ποῦ ἔχουν νυμφευθῇ μὲ πατριώτισσες μας τὰ μιλοῦν ὀλίγο. Ὅταν ὁ κύριος αὐτὸς ἦτο νέος ἡ Ἀμερικὴ εἶχε βεβαίως ἀνακαλυφθῇ, ἀλλ' ὄχι καὶ αἱ Ἀμερικανίδες.

Οἱ λόγοι αὐτοὶ δὲν ἡσύχασαν διόλου τὴν Ἑλένην καὶ διὰ ν' ἀλλάξῃ ὁμιλίαν, ἐρώτησε τὸν νέον ζωγράφον διὰ τὸ ἔργον του ὅπου εἶχεν ἐκθέσει εἰς τὸ Σαλὸν τῶν Ἠλυσίων καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε ἴδῃ τὴν προηγουμένην ἡμέραν. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἡ Δώρα ἐκύταζε τριγύρω της, κλείουσα λιγάκι τὰ μάτια ὅπως ἡ γάτες καὶ ἔπειτα ἀνοίγουσα αὐτὰ ὑπερμέτρως ἀφοῦ εἶχε καλὰ παρατηρήσῃ. Καὶ ὅταν ἐπιτέλους ἔκαμεν ἕνα μορφασμὸν ὅπου ἐσυνήθιζεν, εἶπε θριαμβευτικῶς:

Ἄ! τέλος, ξέρω γιατὶ οἱ Γάλλοι ἔχουν τόσον ἀστεῖον ὕφος.

—«Ἀστεῖον ὕφος!» εἶπε ὁ Βιλὺ Γκρέκ. Ἐγὼ τοὺς εὑρίσκω θελκτικούς.

—Βεβαίως εἶνε θελκτικοί, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει νὰ ἔχουν ὕφος ἀστεῖον καὶ αὐτὸ προέργεται, διότι τὰ μουστάκια τους ἀνήκουν εἰς ἄλλην ἐποχήν.

—Ἄ, μπᾶ!

—Ναί, τῆς ἐποχῆς τοῦ μεσαιῶνος, τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, τῆς βασιλείας, τῆς αὐτοκρατορίας· εἶνε ἡρωϊκά, ἔξυπνα. Ἔχουν πάντοτε τὸ ὕφος σὰν νὰ ἐπαναστατοῦν ἐναντίον τινός. Εἶνε τὰ ὡραιότερα μουστάκια τοῦ κόσμου, ἀλλὰ δὲν πηγαίνουν διόλου μὲ τὰ τωρινὰ φορέματα· ὄχι, διόλου! ἐπανέλαβεν ἡ νέα, ἀφοῦ ἐξήτασε ἐκ νέου τοὺς ἀνθρώπους ποῦ ἔτρωγαν γύρω της.

— Ὑπάρχει κάτι τὸ ἀληθές, εἰς αὐτὰ ὅπου λέγετε, εἶπεν ὁ νέος ζωγράφος, προσθέσατε ἀκόμη ὅτι ἔχουν καὶ πολὺ κακούς ράπτας.

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ἡ κ. Ρολάνδου, τὰ ροῦχα των ποτὲ δὲν φαίνονται πῶς ἔγειναν δι' αὐτούς. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν συμβαίνει τὸ ἐναντίον, οἱ ἄνδρες εἶνε θαυμάσια ντυμένοι καὶ αἱ γυναῖκες πολὺ ἄσχημα· ἤθελα νὰ ἤξευρα διατί.

— Εἶνε κολακευτικὸν διὰ τὰς γυναῖκας τοῦ τόπου σας! εἶπεν ἡ Δώρα. Ἂν τὸ ἐπανελάμβανετε αὐτὸ εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, ὡραῖα θὰ σᾶς ἐδέχοντο εἰς τὴν ἐπιστροφήν σας!

— Γνωρίζετε, εἶπεν ἡ Ἑλένη, τί δὲν πηγαίνει εἰς τὴν Γαλλίαν; Ἡ δημοκρατία. Εἰς κάθε ταξεῖδι μου εὑρίσκω ὀλιγωτέραν λεπτότητα καὶ εὐγένειαν.

— Εἶνε ἀδύνατον ν' ἀρνηθῇ τις, ὅτι ἡ Αὐλὴ ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὸ γοῦστο καὶ τοὺς τρόπους, εἶπεν ὁ ζωγράφος. Ἀλλ' ὅταν διαβάζῃ κανεὶς τὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας μένει ἔκπληκτος, ὅτι εὑρίσκονται ἀκόμη ὑποψήφιοι διὰ τὴν βασιλείαν. Ὅτι καὶ ἂν πῆτε ἡ Γαλλία εἰς τὴν δημοκρατίαν ὀφείλει τὴν δύναμίν της.

— Ἠξεύρετε, εἶπε ὁ Κάρολος, νομίζω ὅτι ἡ δύναμις τῆς Γαλλίας ὑπάρχει κυρίως εἰς τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεώς της. Ἐὰν μερικὰ ἔθνη ἐσβύνοντο ἀπὸ τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν, μόλις τοῦτο θὰ ἐγίνετο αἰσθητόν· ἀλλ' ἐὰν ἡ Γαλλία ἐχάνετο, θὰ ὑπῆρχε τότε ὀλιγώτερον φῶς, εὐθυμία, ἐμορφιὰ εἰς τὸν κόσμον. Ἡ Γαλλία ἀνθεῖ πάντοτε, μόνον οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀριστοκρατίας ἔπαυσαν νὰ εἶνε ἡ διευθύνουσα τάξις.

— Ὦ! αὐτοὶ δὲν ἔχουν πλέον τίποτε ἄλλο παρὰ τὰ μουστάκια, εἶπεν ἡ Δώρα μὲ τὴν ἀσυνείδητον τραχύτητά της.

Ἐκ νέου ἡ κ. Ρονάλδου ἔρριψεν ἕνα βλέμμα εἰς τὸν καθρέπτην. Εἶδε σὰν νὰ περνοῦσε μιὰ φλόγα συγκινήσεως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ «Πρίγκηπος» καὶ βεβαία ὅτι εἶχεν ἐννοήσει, ἐπάτησε τὸ πόδι τῆς Δώρας.

—Πρόσεχε, σὲ παρακαλῶ, εἶπε σιγά, εἶμαι βεβαία ὅτι ἐννοεῖ ἀγγλικά.

— Τόσο τὸ χειρότερον! δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκούσῃ. Ἡ Ἑλένη παρεκάλεσε τὸν ἀδελφόν της νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ὑπηρέτην τὸ ὄνομα τοῦ γείτονός των.

—Εἶνε ὁ κύριος κόμης τοῦ Λιμεραΐ, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ἀληθινὸς κόμης, ἄνθρωπος ποῦ ξέρει νὰ ζήσῃ.

— Ὁ κόμης τοῦ Λιμεραΐ, ἐπανέλαβεν ἡ Ἑλένη, τὸ ἤξερα καλά, ὅτι ἦτο εὐγενής! Ἀρκεῖ νὰ μὴν τὸν συναντήσωμεν εἰς τῆς κ. Κεραδιὲλ! Θὰ πεθάνω ἀπὸ ἐντροπήν.

— Ἐγὼ βεβαίως ὄχι! εἶπε ἡ Δώρα, ἡ ὁποία εἶχε ἤδη ἐπανεύρει ὅλην τὴν ἀταραξίαν της.

IV

Ἡ Ἑλένη ἦτο συνδεδεμένη ἀπὸ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν μὲ τὴν Ἄννα Βιλλάρ, τὴν πλουσίαν κληρονόμον ἡ ὁποία εἶχε ὑπανδρευθῆ τὸν μαρκήσιον δὲ Ἀμμιλιόν. Ὁ γάμος αὐτὸς κατηγορήθη ἀπὸ ὅλην τὴν ἀμερικανικὴν ἀριστοκρατίαν. Ἔπερνε ἀπὸ τὸν τόπον μίαν μεγάλην περιουσίαν καὶ κόρην ἀπὸ λαμπρὰν οἰκογένειαν, τὰς δύο αὐτὰς ἀπωλείας τὰς ἠσθάνθησαν ζωηρῶς. Ἡ Ἑλένη ἠσθάνθη πραγματικὴν λύπην. Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ματαίως ἐπερίμεναν τὴν ἐπίσκεψιν τῆς μαρκησίας καὶ τοῦ συζύγου της. Ἐν τούτοις τὸ προηγούμενον θέρος εἶχαν κάμει τὴν ἐμφάνισίν τους εἰς τὸ Newport· αὐτὸ ἦτο τὸ συμβὰν τῆς ἐποχῆς. Ἡ κυρία Ρονάλδου εἶδε τότε τὴν νέαν οἰκογένειαν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν της ζωὴν καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φόβους της διελύθησαν. Ἐθέλχθη ἀμέσως ἀπὸ τὸ ἄτομον καὶ τοὺς τρόπους τοῦ κ. Ἀμμιλιόν, τὸν ἐκήρυξε ἄνθρωπον ἔκτακτον καὶ ἐδημιούργησεν ὁλόκληρον ρεῦμα ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἡ μαρκησία κρυφὰ εὐγνώμων εἰς τὴν Ἑλένην, τὴν παρεκίνησε νὰ ἔλθῃ εἰς Παρισίους τὴν ἄνοιξιν καὶ τῆς ὑπεσχέθη νὰ τὴν παρουσιάσῃ εἰς τὰς γαλλίδας φίλας της. Καὶ ἴσως δι' αὐτὸ ἡ Ἑλένη ὥρισε τὸ ταξεῖδι της διὰ τὸν Ἀπρίλιον, διότι ἐπιθυμοῦσε φοβερὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, τὸ ὁποῖον τῆς ἐφαίνετο ὡς τόπος ἱερός.

Ἡ μαρκησία καὶ ἡ βαρώνη τοῦ Κεραδιὲ δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Παρίσι παρὰ κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τοῦ Μαΐου. Τὴν ἑπομένην τῆς ἐπιστροφῆς της ἡ Ἄννα ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴς συμπατριώτισσές της καὶ τὰς προσεκάλεσεν εἰς τὸ γεῦμά της τῆς Πέμπτης, εἰς τὸ γεῦμα αὐτὸ τὸ γαλλοαμερικανικό, τὸ ὁποῖον τακτικὰ ἐδίδετο εἰς τὸ σπίτι της. Μόνον ἡ κυρία Ρονάλδου, ἡ Δώρα καὶ ὁ κύριος Beauchamp ἐδέχθησαν, ἡ κυρία Καρὸλ καὶ ἡ θεία Σοφία αἱ ὁποῖαι δὲν ἀγαποῦσαν τοὺς ξένους, εὗρον πρόφασιν καὶ ἀρνήθησαν.

Ἐνῷ ἐπήγαιναν εἰς τὸ γεῦμα ἡ Ἑλένη διὰ δεκάτην φορὰν ἐσύστησεν εἰς τὴν Δώραν νὰ προσέχῃ καὶ νὰ μὴν λέγῃ ὅτι τῆς περνᾷ ἀπὸ τὸ κεφάλι. Ἡ νέα ἡ ὁποία, ἐν τούτοις, εἶχε καλὸν χαρακτῆρα εἰς τὸ τέλος ἐθύμωσε.

— Νὰ σᾶς ἀκούῃ κανεὶς, νομίζει ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ τοὺς ἁγίους.

— Ὄχι, ἀλλ' εἶσαι λίγο περίεργη εἰς τὰς ἐκφράσεις σου, καμμιὰ φορὰ καὶ οἱ Γάλλοι ἠμποροῦν νὰ σὲ παρεξηγήσουν. Πρέπει πάντοτε νὰ προσπαθοῦμεν νὰ κάμνωμεν τιμὴν εἰς τοὺς φίλους μας καὶ ἡ Ἄννα δὲν θὰ εἶνε διόλου εὐχαριστημένη, ἐὰν σὲ εὕρισκαν οἱ προσκεκλημένοι της πρόστυχη.

Ἡ δεσποινὶς Καρὸλ ὕψωσε τοὺς ὤμους, καθὼς ἐσυνήθιζε, ὅταν δὲν μποροῦσε ν' ἀπαντήσῃ τίποτε. Ἡ μαρκησία δὲ Ἀμμιλιὸν ἦτο ἐνθουσιασμένη ὅτι ἡ κ. Ρονλδου τὴν εἶδε εἰς τὸ σπίτι της, εἰς τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο μέγαρον, τὸ ὁποῖον τῆς εἶχε γίνει προσφιλές. Ἤξευρε ὅτι πιστὴ περιγραφὴ θὰ ἐστέλλετο ἀπὸ τὴν Ἑλένην εἰς τὴν ἀμερικανικὴν ἀριστοκρατίαν. Μαζὴ μὲ τοὺς δὲ Κεραδιέ, τὸν πρίγκηπα Νόλες τὸν ὑποκόμην Νοζὰκ καὶ δύο ἄλλους φίλους, προσεκάλεσε τὸν μαρκήσιον καὶ τὴν μαρκησίαν Βέργα — Ἐκεῖνος ἦτο Ρωμαῖος κατέχων μεγάλην θέσιν εἰς τὴν Αὐλὴν τῆς Ἰταλίας, ἐκείνη ἦτο Ἀμερικανὶς θαυμασίως ὡραία. Τὸ γεῦμα αὐτὸ τῶν δώδεκα ἦτο ἀπὸ τὰ γεύματα τὰ ὁποῖα ἡ Ἄννα εἶχε μάθει νὰ δίδῃ. Ἡ κ. Ρονάλδου καὶ ἡ δεσποινὶς Καρὸλ ἐπερίμενον νὰ εὕρουν περισσοτέραν μεγαλοπρέπειαν, ἀλλ' ἦσαν πολὺ συνιθισμέναι εἰς τὰ ὡραῖα πράγματα, ὥστε νὰ μὴν ἀντιληφθοῦν μὲ τὸ δεύτερον βλέμμα, τὴν μεγάλην πολυτέλειαν, καὶ τὴν ἐκλεκτικότητα ὅπου ὑπῆρχε εἰς τὴν φαινομενικὴν ἁπλότητα τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ στολισμοῦ.

Πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τῆς κ. Ρονάλδου, ἡ δεσποινὶς Καρὸλ ὡμίλησε πολὺ ὀλίγον, ἀπησχολημένη νὰ παρατηρῇ τοὺς συνδαιτημόνας. Βλέπουσα τὴν αὐστηρὰν τῆς Ἄννας κομψότητα καὶ ἀξιοπρέπειαν δὲν ἠθέλησε νὰ φανῇ ὀλιγώτερον ἐκείνης κυρία.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἐκίνησε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρόν της. Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ὅπου ἔβλεπεν ἐκ τοῦ πλησίον κύριον ἀρχαίας οἰκογενείας, καὶ πρᾶγμα περίεργον αὐτὴ ἡ τόσον νέα, ὑπέστη τὸ θέλγητρον ἀμέσως. Ὁ μαρκήσιος μὲ τὸν εὐγενῆ τύπον του, μὲ τὰ καστανὰ χρυσίζοντα μάτια του, μὲ τὸ μακρυνὸν βλέμμα, ἦτο καμωμένος διὰ νὰ τὴν ἐκπλήξῃ. Τὸ βράδυ ἐκεῖνο ἦτο νευρικός, ἐξαιρετικῶς ἀφῃρημένος καὶ ἡ γυναῖκα του συχνὰ ἠναγκάσθη νὰ τοῦ ἐπαναλάβῃ τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν. Τὸ ἔκαμνε μὲ θελκτικὴν γλυκύτητα κ' ἐκεῖνος τῆς ἀπαντοῦσε πάντοτε μὲ μειδίαμα καὶ μὲ ἕνα ὡραῖον λόγον δικκιολογίας. Τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν διέφυγον τὴν προσοχὴν τῆς Δώρας.

Ἔπειτα ἀπὸ τὸ δεῖπνον ἡ κ. Ρονάλδου ἐπῆρε κατὰ μέρος τὸν Ἰάκωβον καὶ τοῦ εἶπε:

— Ξεύρετε ὅτι ἀκόμη δὲν σᾶς ἐσυγχώρησαν ὅτι ἐγκαταλείψκτε τόσον γρήγορα τὸ Newport. Μήπως δὲν σᾶς ἤρεσεν ὁ τόπος; καὶ διὰ τῆς Ἀμερικανίδες τί σκέπτεσθε ἐν γένει; μοῦ ὑπεσχέθητε νὰ μοῦ τὸ πῆτε.

— Μοῦ ἐφάνησαν ὅτι εἶνε θαυμάσιες διὰ τὸν τόπον των. Ἔχουν τὰς ἀρετάς, αἱ ὁποῖαι τὸν χαρακτηρίζουν: τὴν νεότητα, τὴν τόλμην τὴν ζωτικότητα. Ἀκόμη εἶνε πολὺ ὡραῖαι ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰάκωβος. Πρὸς μεγάλην μου ἔκπληξιν ἤδρα εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὸν γυναικεῖον τύπον τοῦ XVIII αἰῶνος, ὁ ὁποῖος ἐχάθη εἰς τὴν Εὐρώπην.

Εἶδα πλῆθος προσώπων, τὰ ὁποῖα ὁμοιάζουν μὲ ἐκεῖνα ὅπου ζωγραφίζουν ὁ Λατοὺρ καὶ ὁ Γκραΐζ. Εἰλικρινῶς δὲν συνήντησα πουθενὰ τόσην καλλονήν, καὶ δὲν ἔσφιξα χέρια τόσον μικρὰ καὶ τόσον σταθερά.

—Βεβαίως, εἶπεν ἡ Δώρα μὲ τὴν ἀπότομον ἔκφρασίν της, ἔπειτα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ κολακευτικὰ λόγια ἠμποροῦμεν νὰ ἀκούσωμεν ἕνα «ἀλλὰ» καὶ αὐτὸ τὸ «ἀλλὰ» μὲ ἐνδιαφέρει.

— Ἔλοιπόν, δεσποινὶς θὰ προσθέσω! ἀλλά... διὰ νὰ ἔχουν αἱ Ἀμερικανίδες τὴν χάριν, τὴν λεπτότητα καὶ ὅλην τὴν ἀνωτάτην ἁρμονίαν, τοὺς χρειάζεται ἀκόμη ἕνας αἰών.

— Προτιμῶ νὰ μὴ τὸν ἔχω, ἀπεκρίθη ἡ δεσποινὶς Καρόλ.

—Ἔχετε δίκαιον, ἡ νεότης εἶναι ἕνα ὡραῖο ἐλάττωμα.

—Ἐὰν μόνον αὐτὸ ἔχετε νὰ μᾶς μεμφθῆτε εἶπε ἡ κ. Ρονάλδου, δὲν παραπονούμεθα. Καὶ εἰς σὲ Ἄννα τὶ ἐντύπωσιν ἔκαμε ἡ Ἀμερικὴ ἔπειτα ἀπὸ ἀπουσίαν ἕξη ἐτῶν;

ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Ἕνα ἀπὸ τὰ σπαρακτικώτερα δράματα τῆς ζωῆς διαδραματίζεται δέκα ἡμέρας τώρα εἰς τὴν Νότιον Ἰταλίαν. Ἡ Μεσσήνη, τὸ Ρήγιον καὶ ὅλα τὰ πέριξ χωρὰ κατεστράφησαν ἀπὸ φοβερὸν σεισμόν.

Οἱ ἄνθρωποι ὅπου ἤδραν θάνατον φοβερὸν ὑπὸ τὰ ἐρείπια ἀνέρχονται εἰς διακοσίας χιλιάδας, εἰς πολὺ δὲ μεγαλείτερον ἀριθμὸν τὰ θύματα, τὰ ὁποῖα ἐπέζησαν ἐρημωθέντα καὶ ἀπορφανωθέντα ἀπὸ ὅ,τι εἶχαν ἀγαπητὸν καὶ πολύτιμον εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ καταστροφὴ εἶναι τόσον μεγάλη ὥστε οὔτε νὰ τὴν ἐννοήσῃ κανείς, οὔτε νὰ τὴν αἰσθανθῇ ἀρκετὰ ἠμπορεῖ

Καμμία θεομηνία καὶ ἐξ ὅσων ἔχουν συμβῆ εἰς τὸν αἰῶνα μας καὶ ἐξ ὅσων μᾶς περιέγραψαν οἱ παλαιότεροι δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ αὐτήν. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ συμπάθεια ὅλου τοῦ κόσμου ἐκινήθη εἰς βαθμόν, ὥστε νὰ θεωρῆται ὄχι καθῆκον, ἀλλ' ὑποχρέωσις ἡ συμετοχὴ εἰς τὸ πένθος καὶ ἡ συνδρομὴ ὅλων εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνορθώσεως.

Αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος, τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς γενικῆς χαρᾶς ἃς μὴ λησμονήσουν, ὅτι ὑπάρχουν μητέρες καὶ ἀδελφαὶ καὶ σύζυγοι ὡς αὐταί, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τὴν μίαν ἡμέρα ἕως τὴν ἄλλην ἐβυθίσθησαν εἰς τὸ πλέον φοβερὸν πένθος. Καὶ ἃς περικόψουν ἀπὸ τὰ δῶρα των καὶ ἀπὸ τὰς ἑορτάς των διὰ νὰ συνδράμουν τὰ δυστυχισμένα θύματα μιᾶς τόσον τρομερᾶς δοκιμασίας.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ γυναικεία κίνησις εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαπενθήμερον ὑπῆρξε καθαρῶς φιλανθρωπική. Ἑορταί, κονσέρτα, μικραὶ ἀγοραί, ὅλα ἔγειναν δι' ὡρισμένους φιλανθρωπικοὺς σκοπούς καὶ ὅλα ἐπέτυχαν. διότι αἱ Ἑλληνίδες ἀναπτύσσουν ἔκτακτον καὶ μοναδικὴν δραστηριότητα ὁσάκις πρόκειται περὶ τοῦ καλοῦ.

Μόνον εἰς τὸ ζήτημα τῶν Ἰταλικῶν καταστροφῶν αἱ Ἑλληνίδες δὲν ἠκούσθησαν ἀκόμη, ἴσως διότι εἶναι μεγάλαι ἀνδρικαὶ ἐπιτροπαί, ἴσως ἀκόμη διότι εἶναι ἀπησχολημέναι εἰς τὰ ἴδια σωματεῖα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὰς ἡμέρας αὐτὰς περιμένουν κάποιαν ὑλικὴν ἀνακούφισιν.

Τὸ μόνον καινοφανὲς τοῦ δεκαπενθημέρου εἶναι ἡ ἑορτὴ τῶν μικρῶν τυφλῶν οἱ ὁποῖοι ἐδιάβασαν καὶ ἔκαμαν μουσικὴν καὶ ἐξέθεσαν τὰ ἔργα των. Ὑπὸ ἔποψιν παιδαγωγικὴν νομίζω ὅτι ἡ ἑορτὴ αὐτὴ εἶναι σκληρὰ εἰρωνεία διὰ τὰ ἀτυχῆ παιδάκια, τὰ ὁποῖα ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἀπολαμβάνουν δλην τὴν χαρὰν τοῦ φωτός, εἰς τὰς κοσμικὰς αὐτὰς συγκεντρώσεις, αὐτὰ αἰσθάνονται περισσότερον τὴν φρικαλεότητα του σκότους, εἰς τὸ ὁποῖον τὰ κατεδίκασεν ἡ τύχη.

Εἰς τὴν Γαλλίαν συνῆλθαν κατ' αὐτὰς αἱ ἐπιφανέστεραι γυναῖκες τῶν γραμμάτων καὶ ἀπεφάσισαν τὴν ἵδρυσιν μνημείου τῆς κ. Στάελ. Κατέβαλαν δὲ ἤδη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον γενναῖα ποσά, αἱ κ. κ. Dieulafoy, Lucie Faure Gayan, δούκισσα de Rohan, Amelie Mesureur, Catnlle Mendés κ. ἄ.

Βραβεῖα χρηματικὰ πλῆθος ἀπενεμήθησαν κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1908 εἰς γυναῖκας συγγραφεῖς Ἡ Société des Gens de Lettres ἀπένειμεν τὸ χιλιόφραγκον βραβεῖον Ch uchard εἰς τὴν κ Camille Pert καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ τριακοσιόφραγκα εἰς τὴν κ M rguerite Lafon. Τὸ βραβεῖον Jacob de la Cottiére ἔλαβεν ἡ κ Nelly Hayer, τὸ βραβεῖον Musset ἡ κ. Belin, τὸ βραβεῖον Balzac αἱ κ. κ. Gevin-Cassal, Jean Leroy, Max, Lyau τὸ βραβεῖον Lafayette ἡ κ. André Valdés, τὸ βραβεῖον du Congrés ἡ κ Brada.

Εἰς τιμὴν τῆς πριγκηπίσσης τῆς Ρουμανίας Μαρίας κατεσκευάσθη εἰς τὴν Mounaie τῶν Παρισίων ἀνάμνηστικὸν μετάλλιον, φέρον ἐπὶ τοῦ ἑνὸς μέρους τὴν προτομήν της μὲ τὸν ἀπὸ ἀστρακὰν σκοῦφον τῶν Οὐσσάρων, τῶν ὁποίων εἶναι συνταγματάρχης καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου τὴν ἡγεμονίδα ἔφιππον καὶ ἐπιθεωροῦσαν τὸν στρατόν.

Πλὴν τούτου τὸ α'. σύνταγμα τῶν Οὐσάρων παρήγγειλεν ἕνα ξίφος ἀπὸ χρυσὸν καὶ ἐλεφαντόδοντα τὸ ὁποῖον θὰ προσφέρουν μὲ τὸ μετάλλιον εἰς τὴν Ὑψηλότητά της διὰ τὸ Νέον Ἔτος.

Κ. Δώρα Μελαγόρη ἡ γνωστὴ Ἰταλὶς συγγραφεὺς ἐπισκεφθεῖσα κατ' αὐτὰς τὸ Παρίσι ἔτυχεν ἐξαιρετικῶν τιμῶν παρὰ τῶν γυναικῶν τῆς Γαλλίας μὲ τὰς ὁποίας συγγενεύει ἐκ μητρός. Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Γυναικῶν τῆς Γαλλίας προσεκάλεσεν εἰς συμπόσιον τὴν διακεκριμμένην συγγραφέα καὶ ἀνταποκρίτριαν τοῦ Παριτινοῦ Χρόνου εἰς Ρώμην. Εἰς τὸ συμπόσιον παρευρέθη ὅλη ἡ κρέμα τῶν γυναικῶν τῆς Γαλλίας καὶ ἀπηγγέλθησαν κατὰ τὰς προπόσεις λόγοι ὡραῖοι καὶ ἀπὸ τὰς φιλοξενούσας καὶ ἀπὸ τὴν φιλοξενουμένην. Τὸ τελευταῖον βιβλίον τῆς κ. Μελαγάρη Les Chercheurs de source ἐξεδόθη εἰς τὸ Παρίσι πρὸ ὀλίγου καὶ ἐπαινεῖται πολύ.

Εἰς τὰ Ἱσπανικὰ δικαστήρια δικάζεται κατὰ τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν πολὺ περίεργος δίκη. Ἐναγόμενοι εἶναι δέκα χιλιάδες γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ὑπέγραψαν συγχαρητήριον γράμμα πρὸς τὴν Jesusas Pagana εὐθὺς μετὰ την καταδίκην της, διότι εἶχε φονεύσει τὸν μνηστῆρα της, παρ' οὗ εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ. Τὸ γράμμα αὐτὸ μὲ τὰς ὑπογραφὰς δέκα χιλ. γυναικῶν, εὐθὺς μετὰ τὴν καταδίκην ἐθεωρήθη ὡς προσβολὴ πρὸς τὸν νόμον καὶ τοὺς δικαστὰς τῆς Ἱσπανίας, καὶ ὁ δημόσιος κατήγορος θὰ ἀπαιτήσῃ ἵνα ἡ γράψασα τὴν ἐπιστολὴν καταδικασθῆ εἰς φυλάκισιν τεσσάρων μηνῶν καὶ αἱ ἐννέα χιλ. ἑνιακόσιαι γυναῖκες εἰς κράτησιν μιᾶς ἡμέρας.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1908

Ἀριθ. 939. Τὸ νέον μας πρόγραμμα. Ἀριστοτέλης Βελαωρίτης. Τὸ 33ον ἆσμα τῆς κολάσεως τοῦ Δάντου. Θρίαμβος γυναικὸς δικηγόρου. Ἀπὸ τὸ Βασίλειον τῆς μόδας. Αἱ πρῶται μου ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Α'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία: Θεὸς Ἀθάνατος. Τὸ Μαραμένον Κρίνον Αἱ ἰδιοτροπίαι τῶν μικρῶν Α'. Τί θὰ ἔκαμναν αἱ γυναῖκες ἂν εἶχαν τὴν ἐξουσίαν Ξένη Φιλολογία. Μαρία Μπαρχίρτσεφ. Ἀλληλογραφία μὲ τὸν Cuy de Maupassant.

Ἀριθ. 940. Τὸ πόκερ. Γυναικεῖαι λέσχαι. Ἀπὸ τὴν Ρούμελην: Τῆς Ἀγαθῆς τὸ πήδημα. Κυρία ἀποποιουμένη παράσημον Ἡ ἡμέρα μιᾶς Ἀθηναίας τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους. Εἰς τὸν γυναικωνίτην. Τὸ τραγοῦδι τοῦ δρόμου. Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Γυναικείου Συσσιτίου. Αἱ ἰδιοτροπίαι τῶα μικρῶν Β'. Ὑγεία καὶ ὡραιότης. Τὸ πλοῖον: ἡ νέα τραγωδία τοῦ Δ' Ἀνούντζιο. ΞένηΦιλολογία Μαρία Μπασχίρτσεφ. ἡ Ἀλληλογραφία της μὲ τὸν Cuy de Maupassant. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Κοσμικὴ ζωή. Γυναικεία κίνησις.

Ἀρ. 941. Ἀντὶ τοῦ πόκερ. Στὴ κόρη ποῦ παίζει τὸ ὄργανο. Τὰ Βέλα μας. Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου. Ἡ Ἀλεξάνδρεια Γ'. Ἡ ἐργατικότης τῶν Ἀλεξανδρινῶν. Ἡ ἡμέρα τῆς Ἀθηναίας τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους Β'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Πνοὴ φθινοπώρου. Ξένη Φιλολογία Μαρία Μπαρχίρτσεφ. Ἀλληλογραφία της μὲ τὸν Cuv de Maupassant. Τὸ πλοῖον: ἡ νέα τραγωδία τοῦ d' Ἀνούντζιο Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Γυναικεία κίνησις. Καθημερινὴ ζωή. Συμβολαὶ ὡραιότητος καὶ καθαριότητος.

Ἀρ. 942. Ἡ ἀποκρηάτικη χαρά. Ὁ θάνατος τοῦ de Amici. Ἀπὸ τὸ Ταξείδι μου, ἡ Ἀλεξάνδρεια. Δ'. Ἡ ἡμέρα μιᾶς Ἀθηναίας τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους Β'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Αἱ ἡμέραι τῆς γρηᾶς. Ξένη Φιλολογία. Τὸ πλοῖον: Γ'. Ἡ νέα τραγωδία τοῦ D' Ἀνούντζιο. Μαρία Μπαρχίρτσεφ Ἡ ἀλληλογραφία της μὲ τὸ Guy de Maupassant. Αἱ ἰδιοτροπίαι τῶν μικρῶν. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Τὸ Μαγεμένον Ρόδον καὶ ὁ Ροβέστος Σιοῦμαν. Τὸ Σαράκι. Ἡ μόδα τῆς ἀνοίξεως. Τὰ Σάββατα τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν. Ἀπαντήσεις διὰ τὰ διηγήματα τοῦ κ. Καρκαβίτσα. Γυναικεία κίνησις.

Ἀριθ. 943. Ἡ Πρόοδος. Σιγὰ (ποίημα). Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου. Ἡ Ἀλεξάνδρεια. Ἡ πόλις τῶν νεκρῶν Ε'. Ἡ ἡμέρα μιᾶς Ἀθηναίας τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους. Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. Ἑλληνικὴ Φιλολογία Αἱ ἡμέραι τῆς γρηᾶς Β'. Τὸ γραφεῖον τοῦ de Amici. Καλημερούδια ποίημα. Ξένη Φιλολογία. Τὸ πλοῖον: ἡ νέα τραγωδία τοῦ d'Ανούντζιο. Μαρία Μπαρχίρτσεφ. Ἡ ἀλληλογραφία της μὲ τὸν Guy de Maupassant. Ἡ κ. Νίνα Φωκᾶ ἡ ἑσπερὶς τοῦ Ὀφθαλμιατρείου Ἡ Θεοδώρα. Ἡ Ἀθηναία τοῦ κ. Hochepié. Τὰ Σάββατα τῆς «Ἐφ. τῶν Κυριῶν». Ἀπαντήσεις διὰ τὰ διηγήματα τοῦ κ. Καρκαβίτσα. Γυναικεία κίνησις.

Ἀρ. 944. Αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὰ τηλέφωνα. Ἡ ὁμιλία τῶν παιδιῶν. Προσευχή Ὠκεανός. Ἀπὸ τὸ Σούνιον. Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. Ποιήματα. Ἡ Ἀθηναία. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Αἱ ἡμέραι τῆς γρηᾶς. Ξένη Φιλολογία. Τὸ πλοῖον: ἡ νέα τραγωδία τοῦ Δ' Ἀνούντζιο. Κλάρα Σοῦμαν. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Γυναικεία κίνησις. Τὰ Σάββατα τῆς «Ἐφ. τῶν Κυριῶν» Ἀρχαιολογικά. Φιλολογικὰ Μαθήματα. Ἀπαντήσεις διὰ τὰ διηγήματα τοῦ κ. Καρκαβίτσα.

Ἀρ 945 Χριστὸς Ἀνέστη. Ἡ πριγγήπισσα Μαρία διὰ τὴν Ἀθηναίαν Γυναῖκα. Αἱ μικραί μας ἁμαρτίαι. Τὸ Συνέδριον τῶν Ἰταλίδων γυναικῶν. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Τὸ μοιρολόγι τῆς Φώκιας. Τὸ στοιχειωμένο Καράβι. Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. Μία Μυσταγωγία. Κρήτη. Κεραμεικὸς Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου: Ἡ Ἀλεξάνδρεια ΣΤ'. Ξένη φιλολογία. Μαρία Μπαρχίρτσεφ. Τὸ πλοῖον; ἡ νέα τραγωδία τοῦ Δ' Ἀνούντζιο. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ζαπείου. Τὰ Σάββατα τῆς «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν». Ἀπὸ τὸ Ἀχίλλειον. Οἱ συρμοὶ τῆς ἐποχῆς Γυναικεία κίνησις. Ἀρχαιολογικά. Ἀπαντήσεις διὰ τὰ διηγήματα τοῦ Κ. Καρκαβίτσα.

Ἀο. 946. Αἱ γυναῖκες νικοῦν. Τὸ Σύμβολον διὰ μέσου τῶν αἰώνων Τὸ Σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου: τὸ Κάϊρον Ζ. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Τὸ κέντημα τῆς Ἀννίτσας. Ξένη Φιλολογία. Μαρία Μπαρχίτσεφ. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ζαπείου Ὁ Κοντόβσκι. Γυναικεία κίνησις

Ἀρ. 947. Εἰρηνικαὶ ἐπαναστάτριαι. Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου Αἱ Πυραμίδες. Η'. Ἡ ἀφύπνισις τοῦ ἔαρος. Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. Τὸ Σύμβολον διὰ μέσου τῶν αἰώνων Β'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Ἡ Φλογέρα του. Ἡ τέχνη εἰς διωγμὸν Δέκα Βήματα. Ἐντυπώσεις ἀπὸ μίαν ἐγχείρησιν. Τὸ Μαραυένον Κρίνον. Ἐργαστήριον Ἰθάκης. Γυναικεία κίνησις.

Ἀριθ. 948. Ὑφηγήτριαι καὶ ὄχι καθηγήτριαι. Αἱ Ἑλληνίδες ἐπιστήμονες. Τὰ νέα φορέματα Τὸ σύμβολον διὰ μέσου τῶν αἰώνων Γ'. Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. Ἡ προσποίησις εἰς τὴν ὁμιλίαν. Ἀπὸ τὸ Ταξείδι μου: ἡ Σφίγξ Θ'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία: Ἡ Φλογέρα του. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ζαππείου. Διὰ τὴν ὡραιότητα. Πρὸς κυρίαν σαράντα ἐτῶν. Τὰ Θέατρα. Γυναικεία κίνησις.

Ἀρ 949. Νόμος ἄνομος. Σκληροὶ καὶ δειλοὶ στίχοι. Γράμματα μιᾶς νεονύμφου. Τὸ Σύμβολον διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Εἰκόνες Γ. Βρούτου. Σοφὰ λόγια Τὸ Σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας. Ἡ πρώτη ὑφηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου. Ἡ Σφίγξ Γ'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Ἡ Φλογέρα του. Τὸ Μαραμένον Κρίνον Προσωπογραφίαι Ε. Ἰωαννίδου. Κυβέλη. Γυναικία κίνησις. Μουσικὴ καὶ Θέατρον. Στροφὲς (ποίημα). Μόδα. Σχολικὴ κίνησις. Νέα Βιβλία,

Ἀριθ. 950. Τὸ τρομερὸν δίλημα. Ἑλληνικὴ Φιλολογικὴ ἑορτὴ στὸ Παρίσι Τὸ Σύμβολον διὰ μέσου τῶν αἰώνων Ε'. Ἀπὸ τὸ ταξείδι μου. Ὁ κῆπος τῆς Γεζίρας ΙΑ'. Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας Ἑλληνίδες Ἐπιστήμονες. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Ἡ Φλογέρα του. Εἰκόνες Β. Μποκατσιάμπη καὶ Ν. Ἀλεκτορίδου. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Θέατρον. Ἐξετάσεις τῆς Ἐπαγγελματικῆς καὶ Οἰκονομικῆς Σχολῆς τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων. Γυναικεία κίνησις.

'Αρ. 951. Αἱ 'Οθωμανίδες καὶ τὸ Σύνταγμα. Αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Συντάγματος. Δημητρ. Βικέλας. Ἡ ψυχολογία τῆς 'Ηλέκτρας Τὸ Σχολεῖον τῆς 'Ασπασίας. Ὁ Οὔγος Φώσκολος περὶ ἔρωτος. 'Από τὸ ταξείδι μου: Τὰ σχολεῖα τοῦ Καίρου ΙΒ'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Αἱ δύω ἀμυγδαλαί. Αἱ δύο Βουλαί. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Ποίημα περὶ Ἑλλάδος. Θέατρον Γυναικεία κίνησις. Παιδικὴ Μόδα.

'Αρ. 952. Ἡ ὑγιεινὴ εἰς τὰ σχολεῖα. Τὸ διεθνὲς συνέδριον εἰς τὴν Γενεύην. Αἱ γυναῖκες ὡς ἐκπολιτιστικὸς παράγων. Σκληροὶ καὶ δειλοὶ στίχοι. Τὸ σχολεῖον 'Ασπασίας. 'Από τὸ ταξείδι μου. Ἑλληνικὴ Φιλολογία Ὁ Καβομαλιᾶς. Τὸ Μαραμένον Κρίνον Αἱ Κυριακαὶ τῆς 'Ιουλιέττας 'Αδάμ. Γυναικεία κίνησις. Τὸ μέτρημα τῶν ἄστρων. 'Από τὸ Θέατρον. Ἡ μόδα.

'Αριθ. 953. Ἕνα σοβαρὸν ζήτημα 'Από τὸ Ταξείδι μου. 'Ιωάννης 'Ιάκωβος Ρουσσώ. Ἑλληνικὴ Φιλολογία. Ὁ 'Εκδικητής. Ἡ κηδεία τοῦ Σαρπηδόνος. Τὸ σχολεῖον τῆς 'Ασπασίας. Ἡ Νέα Γυναῖκα Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Σοφία Κοβαλέβφσκη. Τὸ Τραγοῦδι τῆς Σημαίας. Θέατρον. Ἡ ἑορτὴ τῆς σημαίας. Πολιτικὴ κίνησις. Γυναικεία κίνησις.

'Αρ. 954. Μία Γυναικεία ἑορτή 'Από τὸ ταξείδι μου. Ἡ Σκιὰ τοῦ Ὁμήρου. Σαρδοῦ. Ἡ Loie Fuller. Οἱ μεγάλοι διὰ τὰ μικρά. Τὸ Σχολεῖον τῆς 'Ασπασίας. Ἡ Νέα Γυναῖκα. Μία ὡραία ἐπέτειος. Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας. Πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Ξένη φιλολογία. Εὖα Νικήτρια. Γυναικεία κίνησις. Ἑταιρία τῶν Δραματικῶν συγγραφέων.

'Αρ. 955. Καλὴ ἀρχή. Εὐφροσύνη Α. Βαλιάνου. 'Από τὸ ταξείδι μου. Εἰδωλολατρικὰ ὄνειρα. Ὁ θάνατος τῆς Πυθίας. Τὸ σχολεῖον τῆς 'Ασπασίας. Ἡ Νέα Γυναῖκα. Τῆς Α. Β. Μ. Τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας. Προσφώνησις πρὸς τοὺς Ἕλληνας Ξένη φιλολογία. Εὖα Νικήτρια. Τὸ Μαραμένον Κρίνον. Γυναικεία κίνησις. Ἡ Ψυχούλα. Θέατρον.

'Αρ. 956 Μία γυναικεία νίκη. Οἱ Ἕλληνες φεμινισταί. Αἱ Σειρῆνες. 'Από τὸ ταξείδι μου. Ἡ Arvède Barine. Στίχοι εἰς τὸ πεζὸν τῆς Α. Μ. τοῦ Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας. Τὸ σχολεῖον τῆς 'Ασπασίας. Χαμένα λόγια. Ἡ Νέα Γυναῖκα. Εὖα Νικήτρια. Τὸ Μαραμένον Κρίνον Ὁ Πορφύρας. Ἡ Sorga. Μητέρες καὶ παιδιά. Ἡ πρώτη ἀρχιτέκτων τῆς Γαλλίας. Γυναικεία κίνησις. Κοινωνικὴ ζωή. Στὸν ἴσκιο τῆς συκιᾶς.

'Αριθ. 957. Αἱ Ἑλληνίδες σοφραζέστ Α'. Angélica Kauffmann. 'Από τὸ ταξείδι μου. Lacrimoe rerum. Τὸ Σχολεῖον τῆς 'Ασπασίας. 'Ελισάβετ ὑπὸ «Κάρμεν Σύλβα». Ποιήγματα Ἡ Νέα Γυναῖκα. Εὖα νικήτρια. Τὸ μαραμμένον κρίνον. Μάθημα ἐναρκτήριον τῆς κ. 'Αγγελ. Παναγιωτάτου. Τί δίδομεν καὶ τί ζητοῦμεν. Δραματικαὶ Ἑταιρεῖαι καὶ Θέατρα. Γυναικεία κίνησις. 'Αρχαιολογικά. Φιλανθρωπικὴ κίνησις

'Αρ. 958. Αἱ Ἑλληνίδες σουφραζὲστ Β'. Αἱ Ἑλληνίδες κατὰ τὸ 1908 Ἡ 'Εσπέρα τῆς Παραμονῆς· εἰς τὸν Κωστῆ Παλαμᾶ Ἡ Γυναῖκα· ἕνα γράμμα πρὸς τὴν κ Καλλιρρόη Παρρέν. Χριστούγεννα Τὸ Σχολεῖον τῆς 'Ασπασίας. Ὁ Ἅγιος Διονύσιος. Μάθημα ἐναρκτήριον τῆς κ. 'Αγγελικῆς Παναγιωτάτου Β'. Εὖα Νικήτρια. 'Από τὸν τόπον τῆς Καταστροφῆς.

Ποιηταὶ καὶ Συγγραφεῖς τῶν ὁποίων ἔργα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «'Εφημερίδα τῶν Κυριῶν» κατὰ τὸ 1908 εἶναι οἱ ἑξῆς:

Αἱ κυρίαι καὶ δεσποινίδες: 'Αγγελικὴ Παναγιωτάτου, ὑφηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου, Καλλιρρόη 'Αδαμιάδου, διδάκτωρ τῆς φιλολογίας, Πάολα Λομπρόζα καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τουρίνου, Κατ. Ψύχα, Εἰρήνη Νικολαΐδου Μαρία Πινέλλη, Μίτσα Περωτῆ, 'Αμαλία Βαλσαμάκη, Αἰμιλία Κούρτελη, Ἄννα Λεφέρ, May de With, Μαρία Τερέζα Daponte, Ναυσικᾶ ἡ Φιλάρχαιος, Παρισινὴ καὶ Κ. Παρρέν.

Καὶ οἱ κ κ. Κωστῆς Παλαμᾶς, 'Ανδρέας Καρκαβίτσας, Γρηγόριος Ξενόπουλος, 'Ιωάννης Μοντούφρης, Γεώργιος Δροσίνης, 'Αλεξ Πάλλης, Π Νιρβάνας, 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης, Ζαχ. Παπαντωνίου, Κ. Π. Καβάφης καὶ Πέτρος Βλαστός.

Τὰ δελτάριά σας τὰ εἰκονογραφημένα διὰ τὸ Νέον Ἔτος καὶ τὰ ἐπισκεπτήριά σας καὶ ὅλα σας τὰ παιδικὰ δῶρα νὰ προμηθεύεσθε εἰς τὸ μεγάλο χαρτοπωλεῖον τοῦ κ Τερζοπούλου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου, γωνία 'Αρσακείου. Ὅλα εἶναι ἐκλεκτὰ καὶ εἰς τὸ ἥμισυ τῶν τιμῶν τῶν ἄλλων χαρτοπωλείων.

ΓΑΛΑΚΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΠΕΡΝΙΤΣΑ

Πλατεῖα Ὁμονοίας

Τὸ γαλακτοπωλεῖον Μπερνίτσα εἶναι δοκιμασμένον διὰ τὸ ἀγνὸν καὶ ἀρωματικὸν γάλα του τὰ ὡραῖα μπισκότα καὶ τὰ τσουρέκια του, τὰ καϊμάκια καὶ τῆς θαυμάσιες κρέμες του. Ἡ ἐκλεκτότης τῶν εἰδῶν του τοῦ ἐξησφάλισε τὰ πρωτεῖα καὶ μεταξὺ τῶν ζαχαροπλαστείων ἀκόμη τῆς Πλατείας της Ὁμονοίας. Κάθε βράδυ μετὰ τὰ θέατρα τὸ γαλακτοπωλεῖον Μπερνίτσα γεμίζει ἀπὸ τὸν ἐκλεκτότερον κόσμον, ὁ ὁποῖος πέρνει ἐκεῖ τὸ γάλα μὲ τὴν τσοκαλάτα του καὶ μὲ τὰ ἐκλεκτὰ βουτήγματά τδυ Τώρα τὰ γιαούρτια του, τὰ φρέσκα του βούτυρα, οἱ λουκουμάδες καὶ ἡ μπουγάτσες του, κυκλοφοροῦν εἰς τὰ καλλίτερα σπίτια τῶν 'Αθηνῶν, τῶν ὁποίων τὴν πελατεῖαν ἐξησφάλισεν τὸ γαλακτοπωλεῖον τοῦτο Κρέμες φονετὲ διὰ γλυκισματα, καϊμάκια, φύλλα αὐγὰ φρέσκα, brioches καὶ μπισκότα καλὰ καὶ εἰς ὅλα αὐτὰ τιμαὶ λογικαὶ, καθαριότης καὶ ὑπηρεσία πρόθυμος καὶ εὐπρόσωπος, εἰς τρόπον ὥστε αἱ κυριαι ποῦ τὸ ἐπισκέπτονται νὰ φεύγουν μὲ τὴν ἐντύπωσιν Παρισινοῦ ἐντελῶς γαλακτοπωλειου.

ΚΟΡΗ γνωρίζουσα καλὴν ραπτικὴν ζητεῖ οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν πλὴν τοῦ ραψίματος ἀναλαμβάνει νὰ περιποιῆται καὶ παιδιὰ τὰ ὁποῖα νὰ συνοδεύῃ καὶ εἰς τὸν περίπατον. Συνιστᾶται θερμῶς καὶ ἀπὸ ἡμᾶς.